

609**OŚWIADCZENIE RZĄDOWE**

z dnia 12 września 2006 r.

w sprawie mocy obowiązującej Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2004 r. o ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne,

przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. (Dz. U. Nr 194, poz. 1982), Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej dnia 14 lutego 2005 r. ratyfikował wyżej wymieniony protokół. Dnia 7 kwietnia 2005 r. złożono Se-

ekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokument ratyfikacyjny.

Zgodnie z artykułem 10 ustęp 1 protokół wszedł w życie dnia 12 lutego 2002 r.

Zgodnie z artykułem 10 ustęp 2 w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej protokół wszedł w życie dnia 7 maja 2005 r.

Przy składaniu dokumentu ratyfikacyjnego złożono następującą deklarację:

„Zgodnie z artykułem 3 ust. 2 protokołu Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oświadcza, że:

1. w przypadku obowiązkowego poboru do służby wojskowej dolna granica wieku jest określona przez prawo i wynosi 18 lat,
2. przy ochotniczym wstępowaniu do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej dolna granica wieku jest określona przez prawo i wynosi 17 lat. Wstąpienie do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest rzeczywiście dobrowolne, a kandydat zobowiązany jest przedłożyć dokument potwierdzający jego datę urodzenia. Wymagana jest także zgoda jego rodziców lub opiekunów prawnych.”.

Ponadto dnia 1 grudnia 2005 r. złożono następujący sprzeciw wobec zastrzeżenia Sułtanatu Omanu:

„Rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrzył zastrzeżenie złożone przez Rząd Sułtanatu Omanu, w momencie przystąpienia, do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, które potwierdza obowiązywanie w stosunku do Protokołu zastrzeżeń złożonych do Konwencji. Zastrzeżenia te odnoszą się ogólnie do wszystkich zapisów Konwencji niezgodnych z prawem islamskim lub ustawodawstwem obowiązującym w Sułtanacie Omanu oraz stwierdzają, że postanowienia Konwencji powinny być stosowane w granicach wyznaczonych dostępnymi środkami materialnymi.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej uważa, że zastrzeżenia, które nie określają precyzyjnie zakresu, w jakim Sułtanat Omanu przyjął postanowienia Konwencji, są niezgodne z przedmiotem i celem Protokołu, jakim jest zapewnienie szerszej ochrony praw dziecka, gwarantowanych przez Konwencję. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej pragnie zauważyć, że zgodnie z artykułem 19 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów zastrzeżenia pozostające w sprzeczności z przedmiotem i celem traktatu nie są dopuszczalne.

W związku z tym Rząd Rzeczypospolitej Polskiej sprzeciwia się wyżej wymienionemu zastrzeżeniu złożonemu przez Rząd Sułtanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego.

Niniejszy sprzeciw nie stoi jednak na przeszkodzie wejściu w życie Protokołu fakultatywnego w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Sułtanatem Omanu.”.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, co następuje:

- 1) Następujące państwa stały się stronami Protokołu, składając dokumenty ratyfikacyjne lub przystąpienia w podanych niżej datach:

Islamskie Państwo Afganistanu	24 września 2003 r.
Księstwo Andory	30 kwietnia 2001 r.
Republika Argentyny	10 września 2002 r.
Republika Armenii	30 września 2005 r.
Republika Austrii	1 lutego 2002 r.
Republika Azerbejdżanu	3 lipca 2002 r.
Królestwo Bahrajnu	21 września 2004 r.
Ludowa Republika Bangladeszu	6 września 2000 r.
Królestwo Belgii	6 maja 2002 r.
Belize	1 grudnia 2003 r.
Republika Beninu	31 stycznia 2005 r.
Republika Białorusi	25 stycznia 2006 r.
Republika Boliwii	22 grudnia 2004 r.
Bośnia i Hercegowina	10 października 2003 r.
Republika Botswany	4 października 2004 r.
Federacyjna Republika Brazylii	27 stycznia 2004 r.
Republika Bułgarii	12 lutego 2002 r.
Republika Chile	31 lipca 2003 r.
Republika Chorwacji	1 listopada 2002 r.
Republika Czaadu	28 sierpnia 2002 r.
Republika Czeska	30 listopada 2001 r.
Królestwo Danii	27 sierpnia 2002 r.
Wspólnota Dominiki	20 września 2002 r.
Republika Ekwadoru	7 czerwca 2004 r.
Państwo Erytrea	16 lutego 2005 r.
Republika Filipin	26 sierpnia 2003 r.
Republika Finlandii	10 kwietnia 2002 r.
Republika Francuska	5 lutego 2003 r.
Republika Grecka	22 października 2003 r.
Republika Gwatemali	9 maja 2002 r.
Królestwo Hiszpanii	8 marca 2002 r.
Republika Hondurasu	14 sierpnia 2002 r.
Republika Indii	30 listopada 2005 r.
Irlandia	18 listopada 2002 r.
Republika Islandii	1 października 2001 r.
Państwo Izrael	18 lipca 2005 r.
Jamajka	9 maja 2002 r.
Japonia	2 sierpnia 2004 r.
Królestwo Kambodży	16 lipca 2004 r.
Kanada	7 lipca 2000 r.
Państwo Katar	25 lipca 2002 r.
Republika Kazachstanu	10 kwietnia 2003 r.
Republika Kenii	28 stycznia 2002 r.
Republika Kirgiska	13 sierpnia 2003 r.

Republika Kolumbii	25 maja 2005 r.	Republika Rwandy	23 kwietnia 2002 r.
Demokratyczna Republika Konga	11 listopada 2001 r.	Republika Salwadoru	18 kwietnia 2002 r.
Republika Korei	24 września 2004 r.	Republika Senegalu	3 marca 2004 r.
Republika Kostaryki	24 stycznia 2003 r.	Republika Serbii	31 stycznia 2003 r.
Państwo Kuwejt	26 sierpnia 2004 r.	Republika Sierra Leone	15 maja 2002 r.
Królestwo Lesotho	24 września 2003 r.	Republika Słowacka	7 lipca 2006 r.
Wielka Arabska Libijska Dżamahirija Ludowo-Socjalistyczna	29 października 2004 r.	Republika Słowenii	23 września 2004 r.
Księstwo Liechtensteinu	4 lutego 2005 r.	Demokratyczno-Socjalistyczna Republika Sri Lanki	8 września 2000 r.
Republika Litewska	20 lutego 2003 r.	Stany Zjednoczone Ameryki	23 grudnia 2002 r.
Wielkie Księstwo Luksemburga	4 sierpnia 2004 r.	Stolica Apostolska	24 października 2001 r.
Republika Łotewska	19 grudnia 2005 r.	Republika Sudanu	26 lipca 2005 r.
Była Jugosłowiańska Republika Macedonii	12 stycznia 2004 r.	Syryjska Republika Arabska	17 października 2003 r.
Republika Madagaskaru	22 września 2004 r.	Konfederacja Szwajcarska	26 czerwca 2002 r.
Republika Malediwów	29 grudnia 2004 r.	Królestwo Szwecji	20 lutego 2003 r.
Republika Mali	16 maja 2002 r.	Republika Tadżykistanu	5 sierpnia 2002 r.
Republika Malty	9 maja 2002 r.	Królestwo Tajlandii	27 lutego 2006 r.
Królestwo Marokańskie	22 maja 2002 r.	Zjednoczona Republika Tanzanii	11 listopada 2004 r.
Meksykańskie Stany Zjednoczone	15 marca 2002 r.	Demokratyczna Republika Timoru Wschodniego	2 sierpnia 2004 r.
Republika Mołdowy	7 kwietnia 2004 r.	Republika Togijska	28 listopada 2005 r.
Księstwo Monako	13 listopada 2001 r.	Republika Tunezyjska	2 stycznia 2003 r.
Mongolia	6 października 2004 r.	Republika Turcji	4 maja 2004 r.
Republika Mozambiku	19 października 2004 r.	Turkmenistan	29 kwietnia 2005 r.
Republika Namibii	16 kwietnia 2002 r.	Republika Ugandy	6 maja 2002 r.
Republika Federalna Niemiec	13 grudnia 2004 r.	Ukraina	11 lipca 2005 r.
Republika Nikaragui	17 marca 2005 r.	Wschodnia Republika Urugwaju	9 września 2003 r.
Królestwo Norwegii	23 września 2003 r.	Boliwariańska Republika Wenezueli	23 września 2003 r.
Nowa Zelandia ¹⁾	12 listopada 2001 r.	Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	24 czerwca 2003 r.
Sułtanat Omanu	17 września 2004 r.	Socjalistyczna Republika Wietnamu	20 grudnia 2001 r.
Republika Panamy	8 sierpnia 2001 r.	Republika Włoska	9 maja 2002 r.
Republika Paragwaju	27 września 2002 r.	Republika Zielonego Przylądka	10 maja 2002 r.
Republika Peru	8 maja 2002 r.		
Republika Portugalska	19 sierpnia 2003 r.		
Rumunia	10 listopada 2001 r.		

¹⁾ Z wyłączeniem terytorialnym Tokelau do czasu złożenia depozytariuszowi stosownego oświadczenia przez Rząd Nowej Zelandii, w oparciu o konsultacje z tym terytorium.

Islamskie Państwo Afganistanu

Oświadczenie:

„... zgodnie z dekretem nr 20 z dnia 25 maja 2003 r. o dobrowolnym zaciągu do Afgańskiej Armii Narodowej, podpisanym przez J.E. Hameda Karzaia, Szefa Państwa Afganistanu, wiek minimalny rekrutacji obywatela afgańskiego do czynnej służby wojskowej ograniczony jest latami 22 do 28. Werbunek osób do Afgańskiej Armii Narodowej jest dobrowolny, a nie przymusowy bądź wymuszony.”

Islamic State of Afghanistan

Declaration:

“... according to the Decree No. 20 dated 25 May 2003 on the voluntary enrollment to the Afghan National Army, signed by H.E. Hamed Karzi Head of State of Afghanistan, the minimum age for recruitment of Afghan Citizen to an active military service is limited by the age of 22 to 28. All recruitments of personnel in the Afghan National Army is voluntary and is not forced or coerced.”

2) Przy składaniu dokumentów ratyfikacyjnych lub przystąpienia oraz w terminach późniejszych podane niżej państwa złożyły następujące oświadczenia, zastrzeżenia i sprzeciwy:

Księstwo Andory*Oświadczenie:*

„W nawiązaniu do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu Księstwo Andory oświadcza, że obecnie nie posiada sił zbrojnych. Jedynymi wyspecjalizowanymi siłami w Księstwie są Policja i Służby Celne, w przypadku których dolna granica wieku osób rekrutowanych jest zgodna z określoną w artykule 2 Protokołu fakultatywnego. Ponadto Księstwo pragnie w swoim oświadczeniu ponownie wyrazić sprzeciw wobec artykułu 2 dopuszczającego ochotniczą rekrutację dzieci w wieku poniżej 18 lat.”

Republika Argentyńska*Oświadczenie:*

„Republika Argentyńska oświadcza, że dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do argentyńskich narodowych sił zbrojnych wynosi osiemnaście lat.”

Republika Armenii*Oświadczenie:*

„Zgodnie z artykułem 47 Konstytucji Republiki Armenii „Każdy obywatel bierze udział w obronie Republiki Armenii w prawem przewidziany sposób”.

Udział obywateli Republiki Armenii w obronie kraju jest uregulowany przez ustawy Republiki Armenii o obowiązku wojskowym (z dnia 15 września 1998 r.) i o odbywaniu służby wojskowej (z dnia 3 lipca 2002 r.).

Zgodnie z artykułem 4 ustępy 1 i 2 ustawy Republiki Armenii o odbywaniu służby wojskowej „służba wojskowa dzieli się na czynną i rezerwową; czynna służba wojskowa składa się z obowiązkowej i kontraktowej służby wojskowej. Obowiązkowa służba wojskowa oznacza służbę wojskową żołnierzy szeregowych i oficerów powołanych do sił zbrojnych lub innych formacji, a także służbę kadetów szkół wojskowych”.

Zgodnie z artykułem 11 ust. 1 ustawy Republiki Armenii o obowiązku wojskowym poborowi płci męskiej w wieku od 18 do 27 lat oraz oficerowie rezerwy, którzy otrzymali pierwszą kategorię oznaczającą, że ich stan zdrowia pozwala na odbywanie służby wojskowej w czasie pokoju, są zobowiązani do odbycia służby wojskowej. Na podstawie wyżej wymienionych przepisów obywatele Republiki Armenii, którzy osiągnęli wiek 18 lat, są zobowiązani do służby w siłach zbrojnych Republiki Armenii; Republika Armenii gwarantuje, że ci obywatele, którzy nie osiągnęli jeszcze wieku 18 lat, nie mogą być powołani do odbycia, zarówno obowiązkowej, jak i kontraktowej (ochotniczej), służby wojskowej.”

Principality of Andorra*Declaration:*

“With regard to Article 3, paragraph 2, of the Protocol, the Principality of Andorra declares that it currently has no armed forces. The only specialized forces in the Principality are those of the Police and Customs, for which the minimum recruitment age is that specified in Article 2 of the Optional Protocol. Moreover, the Principality wishes to reiterate in this declaration its disagreement with the content of Article 2, in that that article permits the voluntary recruitment of children under the age of 18 years.”

Argentine Republic*Declaration:*

“The Argentine Republic declares that the minimum age required for voluntary recruitment into the national Armed Forces is eighteen years.”

Republic of Armenia*Declaration:*

“According to Article 47 of the Constitution of the Republic of Armenia “Every citizen shall participate in the defence of the Republic of Armenia in a manner prescribed by law”.

Participation of the citizens of the Republic of Armenia in the defence of the country is regulated by the laws of the Republic of Armenia on “Military Duty” (15 September 1998) and on “Performance of Military Service” (3 June 2002).

According to Article 4, paragraphs 1 and 2, of the law of the Republic of Armenia on “Performance of Military Service”, “the military service consists of active and reserve military services; the active military service consists of obligatory and contractual military service. Obligatory military service means the military service of ranks and officers called up to the armed forces or other forces and of cadets of military schools”.

According to Article 11, paragraph 1, of the law of the Republic of Armenia on “Military Duty”, male conscripts aged between 18 and 27 and reserve officers of the first group assessed as fit for military service in peace time according to their state of health are required for military service. Based on the above-mentioned laws, the citizens of the Republic of Armenia, who have attained the age of 18, are required to serve in the armed forces of the Republic of Armenia; the Republic of Armenia guarantees that those citizens who have not yet attained the age of 18 cannot be called upon for either obligatory or contractual (voluntary) military service.”

Republika Austrii*Oświadczenie:*

„Na mocy prawa austriackiego dolna granica wieku przy ochotniczym poborze obywateli Austrii do armii austriackiej (Bundesheer) wynosi 17 lat.

Zgodnie z ustępem 15 oraz ustępem 65 punkt c) austriackiej ustawy o obronie narodowej z 1990 r. (Wehrgesetz 1990) przy ochotniczym poborze osób w wieku 17—18 lat wymagana jest jednoznaczna zgoda rodziców lub innych opiekunów prawnych.

Postanowienia austriackiej ustawy o obronie narodowej z 1990 r. wraz z odnośnymi prawami zagwarantowanymi Konstytucją Federalną Austrii zapewniają ochotnikom w wieku poniżej 18 lat ochronę prawną w kontekście takiej decyzji. Dodatkowe gwarancje wiążą się ze ścisłym przestrzeganiem zasad praworządności, właściwego sprawowania władzy oraz skutecznej ochrony prawnej.”

Republika Azerbejdżanu*Oświadczenie:*

„Stosownie do artykułu 3 Protokołu Republika Azerbejdżanu oświadcza, że zgodnie z obowiązującą w Republice Azerbejdżanu ustawą z dnia 3 listopada 1992 r. o służbie wojskowej obywatele Republiki Azerbejdżanu i inne osoby spełniające określone wymogi służby wojskowej mogą w wieku 17 lat ochotniczo wstępować do czynnej służby wojskowej w wojskowych szkołach kadetów. Prawo Republiki Azerbejdżanu gwarantuje, że nikt nie będzie do takiej służby zmuszany, że będzie ona możliwa pod warunkiem świadomej zgody rodziców i opiekunów prawnych tych osób, że osoby te otrzymają pełne informacje o obowiązkach w ramach służby oraz że przyjęcie do służby w narodowych siłach zbrojnych wymaga przedstawienia dokumentów potwierdzających wiek przyjmowanej osoby.”

Królestwo Bahrajnu*Oświadczenie:*

„W odniesieniu do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Królestwo Bahrajnu niniejszym oświadcza, że 18 lat to wiek minimalny stosowany przy dobrowolnym werbunku do sił zbrojnych Bahrajnu.”

Ludowa Republika Bangladeszu*Oświadczenie:*

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Rząd Ludowej Republiki Bangladeszu

Republic of Austria*Declaration:*

“Under Austrian law the minimum age for the voluntary recruitment of Austrian citizens into the Austrian army (Bundesheer) is 17 years.

According to paragraph 15, in conjunction with paragraph 65 (c) of the Austrian National Defence Act 1990 (Wehrgesetz 1990), the explicit consent of parents or other legal guardians is required for the voluntary recruitment of a person between 17 and 18 years.

The provisions of the Austrian National Defence Act 1990, together with the subjective legal remedies guaranteed by the Austrian Federal Constitution, ensure that legal protection in the context of such a decision is afforded to volunteers under the age of 18. A further guarantee derives from the strict application of the principles of rule of law, good governance and effective legal protection.”

Republic of Azerbaijan*Declaration:*

“Pursuant to Article 3 of the Protocol, the Republic of Azerbaijan declares that in accordance with the Law of the Republic of Azerbaijan on the military service of 3 November 1992, the citizens of the Republic of Azerbaijan and other persons, who are meeting the defined requirements of the military service, may voluntarily enter and be admitted in age of 17 the active military service of the cadets military school. The legislation of the Republic of Azerbaijan guarantees that this service shall not be forced or coerced, shall be realized on the basis of deliberative consent of the parents and the legal representatives of those persons, that those persons shall be provided with the full information of the duties regarding this service, and that the documents certifying their age shall be required before the admission to the service in the national armed forces.”

Kingdom of Bahrain*Declaration:*

“With reference to Article (3), Paragraph (2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child concerning the involvement of children in armed conflict, the Kingdom of Bahrain hereby declares that the minimum age for voluntary recruitment to Bahrain Defence force is 18 years.”

People’s Republic of Bangladesh*Declaration:*

“In accordance with Article 3 (2) of the Optional Protocol, the Government of the People’s Republic of

oświadcza, że dolna granica wieku, przy której dopuszcza on dobrowolny pobór do narodowych sił zbrojnych, wynosi 16 lat dla żołnierzy służby zasadniczej i 17 lat dla oficerów służby zawodowej, przy czym pobór taki, bez żadnych wyjątków, odbywa się za świadomą zgodą rodziców lub opiekuna prawnego.

Rząd Ludowej Republiki Bangladeszu przedstawia poniżej opis zabezpieczeń przyjętych w celu zapewnienia, by pobór taki nie był wymuszany:

Proces poboru oficerów i żołnierzy szeregowych do narodowych sił zbrojnych rozpoczyna się bez wyjątku od publikacji ogłoszeń w prasie krajowej i w mediach.

Wcielenie nowych rekrutów odbywa się zawsze w miejscu publicznym, takim jak park, plac szkolny lub podobne miejsce. Udział społeczeństwa w takich wydarzeniach jest mile widziany.

Przed zaprezentowaniem się rekrut musi złożyć pisemne oświadczenie rodziców lub opiekunów prawnych, w którym wyrażają oni zgodę na jego pobór. Jeżeli rodzic lub opiekun prawny jest niepiśmienny, to oświadczenie jest weryfikowane i uwierzytelniane przez przewodniczącego gminy (Parishad).

Rekrut musi przedstawić świadectwo urodzenia, świadectwo immatrykulacji oraz komplet świadectw szkolnych.

Wszyscy rekruci, zarówno oficerowie, jak i żołnierze szeregowi, muszą przejść przez rygorystyczne badania lekarskie, w tym przez badania dotyczące stwierdzenia dojrzałości płciowej. Rekrut, który nie osiągnął dojrzałości płciowej, jest automatycznie odrzucony.

Oficerowie i żołnierze szeregowi, bez żadnych wyjątków, muszą odbyć dwuletnie obowiązkowe szkolenie, co gwarantuje, że nie zostaną przydzieleni do jednostek bojowych przed ukończeniem osiemnastego roku życia. Wszyscy oficerowie i żołnierze szeregowi są szczegółowo sprawdzani przed przydzieleniem do jednostek bojowych. Badania obejmują testy na dojrzałość psychiczną, w tym na rozumienie wpajanych na wszystkich poziomach elementów prawa międzynarodowego w zakresie konfliktów zbrojnych.

Rząd Ludowej Republiki Bangladeszu oświadcza, że w dalszym ciągu, bez żadnych wyjątków, stosowana będzie ścisła kontrola przestrzegania zobowiązań przyjętych na mocy Protokołu fakultatywnego."

Królestwo Belgii

Oświadczenia:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2, a także mając na uwadze artykuł 3 ustęp 5, Rząd Królestwa Belgii

Bangladesh declares that the minimum age at which it permits voluntary recruitment into its national Armed Forces is sixteen years for non-commissioned soldiers and seventeen years for commissioned officers, with informed consent of parents or legal guardian, without any exception.

The Government of the People's Republic of Bangladesh further provides hereunder a description of the safeguards it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced:

The process of recruitment in the national Armed Forces is initiated through advertisement in the national press and the media for officers and other ranks without exception.

The first induction of new recruits is conducted invariably in a public place such as a national park, school ground or a similar place. Public participation is welcomed in such programmes.

Before a recruit presents himself he has to submit a written declaration from his parents or legal guardians consenting to his recruitment. If the parent or legal guardian is illiterate the declaration is verified and counter signed by the Chairmain of the Union Parishad.

The recruit is required to present birth certificate, matriculation certificate and full school records.

All recruits whether officers or other ranks have to undergo rigorous medical examination including checks for puberty. A recruit found to be pre-pubescent is automatically rejected.

Officers and other ranks without exception are required to undergo two years of compulsory training. This ensures that they are not assigned to combat units before the age of 18. All officers and other ranks are carefully screened before being assigned to combat units. These tests include tests of psychological maturity including an understanding of the elements of international law of armed conflict inculcated at all levels.

The Government of the People's Republic of Bangladesh declares that stringent checks in accordance with the obligations assumed under the Optional Protocol will continue to be applied without exception."

Kingdom of Belgium

Declarations:

"In accordance with article 3, paragraph 2, and bearing in mind article 3, paragraph 5, the

oświadcza, że dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do belgijskich sił zbrojnych nie jest niższa od 18 lat.

Rząd Królestwa Belgii oświadcza, że prawo belgijskie całkowicie zabrania osobom poniżej 18. roku życia jakiegokolwiek udziału podczas wojny lub w okresie pokoju w jakichkolwiek operacjach pokojowych i w jakichkolwiek operacjach zbrojnych. Ponadto istnieje zakaz tworzenia pozarządowych milicji, niezależnie od wieku angażowanych osób.

Rząd Królestwa Belgii nie będzie podejmował działań na podstawie wniosków o współpracę sądową, jeżeli działania te wiązałyby się z nierównym traktowaniem sił rządowych i pozarządowych naruszającym zasadę międzynarodowego humanitarnego prawa równości stron konfliktu, w tym również w przypadku konfliktu zbrojnego niemającego charakteru międzynarodowego."

Belize

Oświadczenie:

"Rząd Belize oświadcza, że zgodnie z artykułem 3 Protokołu lat szesnaście to dolna granica wieku, przy której dopuszcza się dobrowolną rekrutację do służby wojskowej w Belize. W trakcie prowadzenia rekrutacji wśród osób, które osiągnęły wiek lat szesnastu, a nie mają jeszcze osiemnastu lat, stosuje się następujące zasady:

1. Rekrutacja taka musi być autentycznie dobrowolna, przy przedstawieniu wiarygodnego dowodu wieku (kandydata);
2. Osoby takie muszą otrzymać od swych rodziców bądź opiekunów świadomie wyrażoną zgodę;
3. Przed rekrutacją osoby takie muszą zostać dobrze poinformowane o obowiązkach wynikających ze służby wojskowej;
4. Osoby takie powinny mieć możliwość wycofania się ze służby wojskowej w ciągu miesiąca od daty zaciągu."

Republika Beninu

Oświadczenie:

"Rząd Republiki Beninu oświadcza, że wiek minimalny, w którym zezwala się na rekrutację ochotników do sił zbrojnych i żandarmerii narodowej, to osiemnaście lat (cf. artykuł 13 ustawy nr 63-5 z dnia 30 maja 1963 r. o rekrutacji w Republice Beninu).

Rząd Republiki Beninu wskazuje również niżej przyjęte przez siebie zabezpieczenia mające zapewnić, że nie dojdzie w żadnym wypadku do rekrutacji wymuszonej lub narzuconej:

Government of the Kingdom of Belgium states that the minimum age for voluntary recruitment into the Belgian armed forces is not lower than 18 years.

The Government of the Kingdom of Belgium states that it is absolutely forbidden under Belgian law for any person under the age of 18 years to participate in times of war and in times of peace in any peacekeeping operation or in any kind of armed operational engagement. Moreover, non-governmental militias are prohibited, regardless of the age of the persons concerned.

The Government of the Kingdom of Belgium shall not act upon a request for judicial cooperation where doing so would lead to discrimination between governmental and non-governmental forces in violation of the principle of international humanitarian law of equality of parties to a conflict, including in the event of armed conflict of a non-international nature."

Belize

Declaration:

"The Government of Belize declares that in accordance with Article 3 of the Protocol, the minimum age at which voluntary recruitment to any military service in Belize shall be permitted is sixteen years. In recruiting among persons who have attained sixteen years but less than eighteen years, the following principles are to be observed:

1. Such recruitment is to be genuinely voluntary and reliable proof of age must be given;
2. Such persons are to receive the informed consent of his/her parent or guardian;
3. Such persons are, before being recruited, well-informed of the duties involved in the military service;
4. Such persons may be able to withdraw from the military service within the first month of having enlisted."

Republic of Benin

Declaration:

"The Government of the Republic of Benin declares that the minimum age at which it permits the recruitment of volunteers into the armed forces and the national gendarmerie is eighteen years (cf. article 13 of Act No. 63-5 of 30 May 1963 on recruitment in the Republic of Benin).

The Government of the Republic of Benin also indicates below the safeguards that it has adopted to ensure that such recruitment is in no event forced or coerced:

(a) Proces rekrutacji do sił zbrojnych Beninu i żandarmerii narodowej rozpoczyna, skierowany do młodych ludzi, anons zamieszczony w prasie i w pozostałych mediach; (b) Komplet odpowiednich przy rekrutacji dokumentów obejmuje, między innymi, świadectwo urodzenia, świadectwo szkolne i świadectwo odbytych praktyk; (c) Wcielenie młodych osób odbywa się publicznie, na boiskach sportowych lub w podobnych miejscach; (d) Wszyscy rekruci są poddawani rygorystycznym badaniom lekarskim."	(a) The process of recruitment into the Beninese Armed Forces and the national gendarmerie is initiated by an announcement in the national press and news media for young persons; (b) The recruitment file is composed, as appropriate, inter alia, of a birth certificate, a certificate of school attendance and/or a certificate of apprenticeship; (c) The induction of young persons takes place in public, at a sports ground or a similar location; (d) All recruits undergo a rigorous medical examination."

Republika Białorusi

Oświadczenie:

"Republika Białorusi, stosownie do artykułu 3 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, deklaruje, że ochotnicza rekrutacja obywateli do sił zbrojnych Republiki Białorusi występuje tylko pod warunkiem ukończenia przez tych obywateli 18. roku życia."

Przyjęcie do akademii wojskowej, do czego uprawnieni są obywatele, którzy ukończyli 17. rok życia, łącznie z tymi, którzy osiągnęli ten wiek podczas pierwszego roku pobytu w akademii, stanowi na mocy artykułu 43 ustawy Republiki Białorusi z dnia 5 listopada 1992 r. o obowiązkach wojskowych i służbie wojskowej wyjątek od wyżej wymienionych regulacji. Takie przyjęcie nie może zostać wymuszone albo narzucone.

Ustawodawstwo Republiki Białorusi gwarantuje, że wstąpienie w służbę wojskową jako kadet akademii wojskowej musi:

Być ochotnicze;

Odbyć się za zgodą i wiedzą rodziców lub prawnych opiekunów danej osoby;

Mieć miejsce tylko w przypadku, gdy zgłaszające się osoby są w pełni poinformowane co do obowiązków związanych ze służbą wojskową;

Być dozwolone tylko w przypadku, gdy takie osoby przedstawią wcześniej wiarygodne zaświadczenie o osiągnięciu wieku pozwalającego na odbycie służby wojskowej."

Republika Boliwii

Oświadczenie:

"Boliwia oświadcza, że zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem 18 lat to wiek minimalny stosowany w obowiązkowej służbie wojskowej w siłach zbrojnych. Służba poprzedzająca służbę wojskową stanowi dobrowolną alternatywę dla młodych osób od lat siedemnastu."

Republic of Belarus

Declaration:

"The Republic of Belarus, pursuant to article 3 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, declares that voluntary recruitment of citizens into the armed forces of the Republic of Belarus shall occur upon the attainment by them of 18 years of age."

Admission to a military academy, to which citizens aged 17 years or over, including those who attain 17 years of age during the year in which they are admitted to such an academy, are entitled, in accordance with article 43 of the Act of the Republic of Belarus of 5 November 1992 on Military Obligations and Military Service, shall constitute an exception to the above. Such admission shall not be forced or coerced.

The legislation of the Republic of Belarus guarantees that entry into military service as a cadet at a military academy:

Shall be voluntary;

Shall occur with the informed consent of the person's parents or legal guardians;

Shall occur on condition that such persons are fully informed of the duties involved in military service;

Shall be permitted on condition that such persons provide reliable proof of age prior to acceptance into military service."

Republic of Bolivia

Declaration:

"Bolivia declares that, under its legislation in force, the minimum age for compulsory military service in the armed forces is 18 years. As for pre-military service, it is a voluntary alternative available for young persons from the age of 17 years."

Bośnia i Hercegowina*Oświadczenie:*

„Państwo Bośnia i Hercegowina nie zezwala na ochotnicze wstępowanie do swych sił zbrojnych nikomu poniżej lat 18. Postanowienie to zawarto w ustawie o obronie Federacji Bośni i Hercegowiny („Gazeta Urzędowa Federacji Bośni i Hercegowiny” nr 15/96, 23/02, 18/03) i ustawie o armii Republiki Serbskiej („Gazeta Urzędowa Republiki Serbskiej” nr 31/96, 96/01) oraz jest zgodne z Protokołem fakultatywnym do Konwencji o prawach dziecka ratyfikowanym przez Bośnię i Hercegowinę.”

Republika Botswany*Oświadczenie:*

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Rząd Republiki Botswany oświadcza, że:

- a) Nie ma obowiązkowego zaciągu do służby w Siłach Obronnych.
- b) Proces rekrutacji do Sił Obronnych rozpoczyna ogłoszenie w prasie krajowej, w którym minimalny wiek lat 18 określa się jako jeden z wymogów.
- c) Wcielenie wszystkich rekrutów odbywa się w miejscu publicznym.
- d) Od wszystkich rekrutów wymaga się przedłożenia narodowego dowodu tożsamości z datą urodzenia, świadectwa ukończenia szkoły i — zgodnie z potrzebą — innych zaświadczeń określających wykształcenie.
- e) Wszyscy rekruci są poddawani rygorystycznym badaniom medycznym mającym na celu ujawnienie niedojrzałości płciowej, a wszelkie osoby niepełnoletnie zdecydowane podjąć służbę odrzuca się z rekrutacji rutynowo.”

Federacyjna Republika Brazylii*Oświadczenie:*

„W odniesieniu do artykułu 3 ustępu 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Brazylii oświadcza, że zgodnie z artykułem 143 Konstytucji Federalnej służba wojskowa jest obowiązkowa, jak stanowi prawo.

Konstytucja również stanowi, że zgodnie z prawem do kompetencji Sił Zbrojnych należy przydzielać do służby zastępczej tych, którzy w czasach pokoju, już po przeprowadzonym zaciągu, odwołują się do imperatywu sumienia. W czasie pokoju zwalnia się od obowiązkowej służby wojskowej kobiety i duchownych, ale podlegają oni innym obowiązkom wyznaczonym przez prawo.

Bosnia and Herzegovina*Declaration:*

“The State of Bosnia and Herzegovina will not permit voluntary recruitment into its national armed forces of any person under age of 18. Such provision is incorporated into the Law on Defense of Federation of Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of Federation of Bosnia and Herzegovina” No. 15/96, 23/02, 18/03) and Law on Army of Republika Srpska (“Official gazette of Republika Srpska” No 31/96, 96/01), and is in compliance with Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child that was ratified by Bosnia and Herzegovina.”

Republic of Botswana*Declaration:*

“The Government of the Republic of Botswana declares, pursuant to Article 3 (2), of the Optional Protocol, that:

- a) There is no compulsory conscription into the Defence Force.
- b) The process of recruitment in the Defence Force is initiated through advertisement in the national press in which the minimum age limit of 18 years is stipulated as one of the requirements.
- c) The induction of all recruits is conducted in public.
- d) All recruits are required to present a national identity card which states their date of birth, school completion certificate, and other educational records where necessary.
- e) All recruits undergo a rigorous medical examination where pre-pubescence would be noticed, and any person determined to be underage is routinely rejected from recruitment.”

Federative Republic of Brazil*Declaration:*

“With regard to article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the Brazilian Government declares that, according to article 143 of the Federal Constitution, military service is compulsory, as set forth by law.

The Constitution also provides that it is within the competence of the Armed Forces, according to the law, to assign an alternative service to those who, in times of peace, after being enlisted, claim imperative of conscience. Women and clergymen are exempt from compulsory military service in times of peace, but are subject to other duties assigned by law.

Zgodnie z ustawą o służbie wojskowej (ustawa nr 4.375 z dnia 17 sierpnia 1964 r.) w czasie pokoju obowiązek służby wojskowej rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku, w którym obywatel kończy lat osiemnaście (artykuł 5).

Zgodnie z przepisami o służbie wojskowej (dekret 57.654 z dnia 20 stycznia 1966 r.) obywatele mogą swobodnie zgłaszać się do dobrowolnej służby wojskowej, jeśli osiągnęli lat 16 (artykuł 41 ustęp 1 i artykuł 49 ustęp 4). Jednakże przyjęcie ich do dobrowolnej służby wojskowej staje się możliwe jedynie od dnia 1 stycznia roku, w którym kończą lat 17 (artykuł 127). Przyjęcie ochotników do służby wojskowej wymaga specjalnego zezwolenia ze strony Sił Zbrojnych (ustawa o służbie wojskowej, artykuł 27).

Zgodnie z przepisami o służbie wojskowej obywatelska niezdolność do działań zgodnie z celami służby wojskowej kończy się z dniem, w którym obywatel ukończy lat 17. Ochotnicy, którzy w momencie wcielenia lub werbunku do służby wojskowej nie ukończyli lat 17, muszą przedstawić pisemną zgodę rodziców lub opiekunów (artykuł 239)."

Republika Bułgarii

Oświadczenie:

„Republika Bułgarii oświadcza niniejszym, że wszyscy mężczyźni, obywatele Bułgarii, którzy ukończyli 18 lat, podlegają obowiązkowej służbie wojskowej.”

Obywatele Bułgarii, którzy złożyli przysięgę i odbyli służbę wojskową lub odbyli dwie trzecie obowiązkowego okresu służby wojskowej, mogą zostać przyjęci na zasadzie dobrowolności do służby zawodowej.

Osoby, które nie osiągnęły wieku dojrzałości, mogą odbywać szkolenie w szkołach wojskowych na podstawie umowy o szkoleniu, którą osoby te podpisują za zgodą rodziców lub opiekunów. Po osiągnięciu dojrzałości uczestnicy szkolenia podpisują umowę o szkoleniu w ramach służby wojskowej.”

Republika Chile

Oświadczenie:

„Rząd Chile oświadcza, że zgodnie ze swym prawem krajowym wiek minimalny stosowany przy dobrowolnej rekrutacji do narodowych sił zbrojnych to lat 17 lub 18, a w wyjątkowych przypadkach osoby, które ukończyły 16 lat i spełniają pewne kryteria, mogą uczestniczyć w tego rodzaju programach przez krótsze okresy za uprzednią zgodą Dyrektora Generalnego Generalnego Dyrektoriatu do spraw Mobilizacji Narodowej Ministerstwa Obrony Narodowej oraz za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.”

According to the Military Service Act (Law no 4.375, of 17 August 1964), the obligation to military service, in times of peace, begins the 1st January of the year the citizen becomes 18 years old (article 5).

Pursuant to the Regulation of the Military Service (Decree no 57.654, of 20 January 1966), citizens may freely present themselves to voluntary military service provided they have the minimum age of 16 years (article 41, paragraph 1 and article 49, paragraph 4). However, their acceptance to voluntary military service is only possible from the 1st January of the year they become 17 years old (article 127). The acceptance of voluntaries to Military Service requires special authorization from the Armed Forces (Military Service Act, article 27).

Pursuant to the Regulation of the Military Service, the civil incapacity to act, to the purposes of military service, ends on the date the citizen becomes 17 years old. Voluntaries who, upon the act of incorporation or enrollment to the military service, have not yet completed 17 years old, must present written consent from parents or guardians (article 239)."

Republic of Bulgaria

Declaration:

"The Republic of Bulgaria declares hereby that all men, Bulgarian citizens who have attained 18 years of age shall be subject to a compulsory military service.

Bulgarian citizens who have been sworn in and done their military service or have done two thirds of the mandatory term of their military service shall be admitted, voluntarily, to regular duty.

Persons who have not come of age shall be trained at military schools subject to the conclusion of a training agreement to be signed by them with the consent of their parents or guardians. Having come of age, the trainees shall sign a training agreement on a regular military duty.”

Republic of Chile

Declaration:

"The Government of Chile states that, in accordance with its domestic law, the minimum age for the voluntary recruitment of persons into its national armed forces is 17 or 18 years, and on an exceptional basis persons who have attained 16 years of age and meet certain criteria may participate in such programmes for shorter periods with the prior approval of the Director-General of the General Directorate for National Mobilization of the Ministry of National Defence and with the due consent of the parents or legal guardians.”

Republika Chorwacji*Oświadczenie:*

„W związku z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Republika Chorwacji oświadcza, że ustawodawstwo chorwackie nie dopuszcza osób poniżej lat osiemnastu do służby w Siłach Zbrojnych Republiki Chorwacji.

Aby zapewnić, że osoby poniżej lat 18 nie dostaną się do Sił Zbrojnych, Republika Chorwacji podjęła następujące postanowienia:

- Prawo stanowi, że na służbę wojskową składa się obowiązek rejestracji rekrutów, podjęcie służby wojskowej (pobór) oraz służba w rezerwie Sił Zbrojnych Republiki Chorwacji.
- Obowiązek rejestracji rekrutów powstaje w roku kalendarzowym, w którym rekrut kończy lat 18, i trwa do czasu, gdy dana osoba podejmuje służbę wojskową (pobór) bądź służbę w życiu cywilnym, to znaczy do momentu przeniesienia do rezerwy, lub do czasu ustania służby wojskowej zgodnie z postanowieniami ustawy o obronie. Proces rekrutacji obejmuje rejestrację w rejestrach wojskowych, badania lekarskie i inne, testy psychologiczne i samą rekrutację. Jest to procedura wstępna, wymagana w celu określenia, czy dana osoba nadaje się do służby wojskowej. Status rekruta zachowuje się do momentu podjęcia służby wojskowej (poboru), do której, zgodnie z prawem, rekrut nie może zostać skierowany przed ukończeniem 18 lat.
- Rekrutów kwalifikujących się do służby kieruje się do służby wojskowej (poboru) po osiągnięciu pełnoletności (18 lat) normalnie w roku kalendarzowym, w którym ukończą lat 19, co czyni z nich poborowych. Rekruci nie stanowią części Sił Zbrojnych Republiki Chorwacji; poborowi wchodzą w skład Sił Zbrojnych Republiki Chorwacji.”

Republika Czadu*Oświadczenie:*

„Rząd Czadu oświadcza, że zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego 18 lat jest wiekiem minimalnym stosowanym przy rekrutacji do sił zbrojnych.

Zaciąg jest całkowicie i absolutnie dobrowolny i może odbywać się tylko na podstawie pełni posiadanych informacji.”

Republika Czeska*Oświadczenie:*

„Przyjmując niniejszy protokół, stosownie do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu oświadczamy, że dolna gra-

Republic of Croatia*Declaration:*

“Related to Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflicts, the Republic of Croatia states that Croatian legislation prevents persons under 18 from joining the Armed Forces of the Republic of Croatia.

In order to ensure that persons under 18 do not join its Armed Forces, the Republic of Croatia has made the following provisions:

- It has been stipulated by law that military service consists of duty to register as a recruit, to enter military service (conscription), and to serve in the reserves in the Armed Forces of the Republic of Croatia;
- The duty to register as a recruit arises in the calendar year in which a person turns 18, and remains until the person enters military service (conscription) or service in civilian life i.e. until the person is transferred to the reserves or until military service ceases pursuant to the provisions of the Defence Act. The process of recruitment includes registration in the military records, medical and other examinations, psychological tests and recruitment itself. It is a preliminary procedure required in order to determine whether a person is eligible for military service. The status of the recruit remains valid until entering military service (conscription) to which, according to the law, a recruit may not be sent before reaching the age of 18;
- Eligible recruits are sent to do their military service (conscription) after they come of age (turn 18), normally in the calendar year in which they turn 19, thereby becoming conscripts. Recruits are not part of the Armed Forces of the Republic of Croatia; conscripts make one component of the Armed Forces of the Republic of Croatia.”

Republic of Chad*Declaration:*

“The Chadian Government declares that, pursuant to Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol, the minimum age for recruitment into the armed forces is 18 years.

Enlistment is entirely and absolutely voluntary and may take place only on a fully informed basis.”

Czech Republic*Declaration:*

“Adopting this Protocol we declare in accordance with Article 3 paragraph 2 of the Protocol that the

nica wieku, przy której dopuszcza się ochotniczy pobór do narodowych sił zbrojnych, wynosi 18 lat. Granica ta jest określona przez prawo."

Królestwo Danii

Oświadczenie:

"W związku ze złożeniem przez Danię dokumentu ratyfikacyjnego Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Danii oświadcza, że ustawodawstwo duńskie nie zezwala na rekrutację do sił zbrojnych osób poniżej 18. roku życia."

Wspólnota Dominiki

Oświadczenie:

"Wiek minimalny, w jakim zezwala się na dobrowolny zaciąg do Policji (wobec braku narodowych sił zbrojnych) to osiemnaście lat. Jest to zgodne z ustawą o policji, rozdział 14:01, sekcja 5 (a);

... rekrutację przeprowadza się jedynie za pomocą uznanej i zarejestrowanej agencji;

... zgoda rekrutów jest całkowicie dobrowolna, o czym świadczy podpisane oświadczenie;

... rekrutację poprzedza okres „orientacyjny” dający możliwość dobrowolnego wycofania się z niej."

Republika Ekwadoru

Oświadczenie:

"Rząd Republiki Ekwadoru niniejszym oświadcza, że zgodnie z postanowieniami Konstytucji służba wojskowa jest obowiązkowa. Obywatele, którzy odwołują się od niej na gruncie moralnym, religijnym bądź filozoficznym, są kierowani do prac społecznych w trybie przewidzianym prawem.

Artykuł 5 ustawy o obowiązku służby wojskowej stanowi, że „dla obywateli Ekwadoru obowiązki wojskowe zaczynają się w wieku lat 18, a kończą w wieku lat 55. Okres życia między 18. a 55. rokiem życia nosi nazwę 'wieku wojskowego' ". "

Państwo Erytrea

Oświadczenie:

"Państwo Erytrea oświadcza, że 18 lat to wiek minimalny stosowany przy rekrutacji osób do sił zbrojnych."

Republika Filipin

Oświadczenie:

"1. Osiemnaście lat to wiek minimalny przy dobrowolnej rekrutacji do Sił Zbrojnych Filipin, z wyjątkiem

minimum age at which voluntary recruitment into its national armed forces is permitted is 18 years. This age limit is prescribed by law."

Kingdom of Denmark

Declaration:

"In connection with the deposit of Denmark's instrument of ratification of the Optional Protocol on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict the Government of Denmark declares that Danish legislation does not permit the recruitment of any person below the age of 18 in the armed forces."

Commonwealth of Dominica

Declaration:

"The minimum age at which voluntary recruitment will be permitted into the Police Force (in the absence of national and armed forces) is eighteen years in accordance with the Police Act, Chapter 14:01, Section 5 (a);

... recruitment will be carried out only through a recognized registered body;

... the consent of recruits is voluntary and is witnessed to with a signed declaration;

... an orientation period is provided prior to recruitment with the option of voluntary withdrawal."

Republic of Ecuador

Declaration:

"The Government of the Republic of Ecuador hereby declares that, in accordance with the provisions of its Constitution, military service is compulsory. Citizens who invoke conscientious objection on moral, religious or philosophical grounds are assigned to community service, in the manner prescribed by the law.

Article 5 of the Act on Compulsory Military Service states that "military obligations begin, for Ecuadorian citizens, at 18 years of age, and end at 55 years of age. The period between the ages of 18 and 55 shall be called 'military age' ". "

State of Eritrea

Declaration:

"The State of Eritrea declares that the minimum age for the recruitment of persons into the armed forces is eighteen years."

Republic of the Philippines

Declaration:

"1. The minimum age for voluntary recruitment into the Armed Forces of the Philippines is 18 years,

zaciągu prowadzonego w celu odbycia szkoleń, na zakończenie których studenci/kadeci/praktykanci osiągną pełnoletność,

2. Nie ma obowiązkowej, przymusowej ani wymuszonej rekrutacji do Sił Zbrojnych Filipin oraz

3. Rekrutacja odbywa się wyłącznie na zasadzie dobrowolności."

Republika Finlandii

Oświadczenie:

„Rząd Finlandii oświadcza zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego, że dolna granica wieku w przypadku poboru osób do narodowych sił zbrojnych wynosi 18 lat. Dolna granica wieku dotyczy zarówno służby wojskowej mężczyzn, jak i ochotniczej służby kobiet.”

Republika Francuska

Oświadczenie:

„Francja niniejszym oświadcza, że prowadzi rekrutację jedynie ochotników w wieku co najmniej 17 lat, których poinformowano o prawach i obowiązkach wynikłych ze służby wojskowej, oraz że zaciąg rekrutów poniżej lat 18 jest ważny tylko za zgodą ich przedstawicieli prawnych.”

Republika Grecka

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Grecja oświadcza, że 18 lat stanowi dolną granicę wieku dopuszczalną przez prawo narodowe przy dobrowolnej rekrutacji osób do greckich sił zbrojnych.”

Republika Gwatemali

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu, o którym mowa powyżej, Rząd Gwatemali oświadcza, co następuje:

Gwatemala nie będzie zezwalać na obowiązkowy pobór do swoich sił zbrojnych osób w wieku poniżej 18 lat, natomiast zgodnie z artykułem 3 ustęp 4 Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne opis rozwiązań zabezpieczających przed wymuszeniem takiego poboru zostanie przedstawiony w terminie późniejszym.”

Królestwo Hiszpanii

Oświadczenie:

„Stosownie do postanowień artykułu 3 Protokołu Hiszpania oświadcza, że dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do sił zbrojnych wynosi 18 lat.”

except for training purposes whose duration shall have the students/cadets/trainees attain the majority age at the completion date;

2. There is no compulsory, forced or coerced recruitment into the Armed Forces of the Philippines; and,

3. Recruitment is exclusively on a voluntary basis.”

Republic of Finland

Declaration:

“The Government of Finland declares in accordance with Article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol that the minimum age for any recruitment of persons into its national armed forces is 18 years. The minimum age applies equally to the military service of men and to the voluntary service of women.”

French Republic

Declaration:

“France hereby declares that it recruits only volunteers aged at least 17 who have been informed of the rights and duties involved in military service and that the enlistment of recruits under the age of 18 is valid only with the consent of their legal representatives.”

Hellenic Republic

Declaration:

“Pursuant to Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflicts, Greece declares that the minimum age at which voluntary recruitment in the Greek armed forces is permitted by national law, is 18 years.”

Republic of Guatemala

Declaration:

“In conformity with article 3, paragraph 2 of the aforementioned Protocol, the Government of Guatemala makes the following declaration:

Guatemala shall not permit the compulsory recruitment of persons under 18 years of age into its armed forces, and, in keeping with Article 3, paragraph 4, of the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the description of the safeguards it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced shall be submitted at a later date.”

Kingdom of Spain

Declaration:

“For the purposes of the provisions of article 3 of the Protocol, Spain declares that the minimum age for voluntary recruitment into its armed forces is 18 years.”

Republika Hondurasu*Oświadczenie:*

„W celu określenia zakresu niniejszego protokołu i podczas składania dokumentu przystąpienia Rząd Republiki Hondurasu, działając zgodnie z artykułem 3 Protokołu, oświadcza, że:

Na mocy prawa państwa Honduras dolna granica wieku dla ochotniczego poboru do sił zbrojnych wynosi 18 lat, co stanowi element edukacyjnego, społecznego, humanistycznego i demokratycznego ustroju kraju.”

Republika Indii*Oświadczenie:*

„Stosownie do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Republiki Indii deklaruje, co następuje:

- (i) Minimalny wiek dla wstąpienia przyszłych rekrutów do Indyjskich Sił Zbrojnych (wojska lądowe, lotnictwo i marynarka wojenna) wynosi 16 lat. Po poborze i koniecznym okresie treningowym zaprzysiężona kadra sił zbrojnych jest wysyłana w rejon operacyjny tylko wtedy, kiedy ukończyła 18. rok życia.
- (ii) Rekrutacja do Indyjskich Sił Zbrojnych ma charakter całkowicie ochotniczy i jest przeprowadzana za pomocą systemu otwartych zbiorów i otwartych egzaminów konkursowych. Nie ma przymusowej lub narzuconej rekrutacji do indyjskich sił zbrojnych.”

Irlandia*Oświadczenie:*

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Irlandia oświadcza, że:

Zasadniczo 17 lat to minimalny wiek zaciągu do irlandzkich sił zbrojnych. Wyjątki czyni się w wypadku uczniów objętych praktykami zawodowymi, których można przyjmować wtedy, gdy mają 16 lat. Jednakże praktykantom nie przydziela się żadnych obowiązków wojskowych do czasu ukończenia czteroletnich praktyk, kiedy to wszyscy już i tak osiągną 18. rok życia.

Aby zapewnić, że rekrutacja osób poniżej lat 18 nie jest ani przymusowa, ani wymuszona, Irlandia przyjęła następujące zabezpieczenia:

Zaciąg do irlandzkich sił zbrojnych jest dobrowolny. Irlandia nie prowadzi poboru, a kampanie rekrutacyjne mają charakter informacyjny. Wnioskodawcy

Republic of Honduras*Declaration:*

“With the aim of specifying the scope of this Protocol and upon depositing its instrument of accession, the Government of the Republic of Honduras, acting in accordance with article 3 of the Protocol, declares that:

Under the legislation of the State of Honduras, the minimum age for voluntary recruitment into the armed forces is 18 years, as part of the country's educational, social, humanist and democratic system.”

Republic of India*Declaration:*

“Pursuant to article 3 (2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, the Government of the Republic of India declare that:

- (i) The minimum age for recruitment of prospective recruits into Armed Forces of India (Army, Air Force and Navy) is 16 years. After enrollment and requisite training period, the attested Armed Forces personnel is sent to the operational area only after he attains 18 years of age;
- (ii) The recruitment into the Armed Forces of India is purely voluntary and conducted through open rally system/open competitive examinations. There is no forced or coerced recruitment into the Armed Forces.”

Ireland*Declaration:*

“Pursuant to Article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflicts, Ireland declares:

In general, the minimum age for recruitment into the Irish armed forces is 17. An exception is made in the case of apprentices, who may be recruited at the age of 16. However, apprentices are not assigned to any military duties until they have completed up to four years apprenticeship trade training, by which time all would have attained the age of 18.

Ireland has adopted the following safeguards to ensure that recruitment of personnel under the age of 18 is not forced or coerced:

All recruitment to the Irish armed forces is voluntary. Ireland does not practice conscription and recruitment campaigns are informational in nature.

muszą wypełnić aplikację, a wybiera się ich na zasadzie przydatności. Wnioskodawcy, którym proponuje się jakieś stanowisko, nie są zobowiązani do jego przyjęcia.

Od wszystkich wnioskodawców wymaga się okazania świadectwa urodzenia. Wszyscy nieżonaci wnioskodawcy, którzy nie ukończyli lat 18, muszą wykazać się pisemną zgodą swych rodziców lub opiekunów. W Irlandii osoba staje się dorosła w 18. roku życia lub w momencie zawarcia związku małżeńskiego, jeśli dochodzi do niego przed 18. rokiem życia. Zgodnie z prawem irlandzkim osoba poniżej lat 18 może prawnie zawrzeć związek małżeński jedynie za zgodą sądu okręgowego bądź sądu najwyższego.”

Republika Islandii

Oświadczenie:

„W odniesieniu do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Republika Islandii oświadcza, że nie posiada narodowych sił zbrojnych; tym samym dolna granica wieku poborowego nie ma zastosowania w przypadku Republiki Islandii.”

Państwo Izrael

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Państwa Izrael oświadcza, że:

- (a) Zgodnie z artykułem 14 prawa o służbie obronnej (wersja skonsolidowana) 5746-1986, 17 lat jest minimalnym wiekiem, w którym Państwo Izrael dopuszcza dobrowolne wstępowanie do swoich sił zbrojnych;
- (b) Aby zapewnić, że dobrowolna rekrutacja do sił zbrojnych nie jest ani przymusowa, ani wymuszona, Rząd Państwa Izrael przyjął następujące zabezpieczenia:
  1. Zgodnie z działem 14 prawa o służbie obronnej (wersja skonsolidowana) 5746-1986 osoba poniżej lat 18 musi złożyć pisemny wniosek o wstąpienie do izraelskich sił zbrojnych i wykazać się pisemną zgodą swych rodziców lub opiekuna prawnego; jednakże, jeśli istnieją duże problemy w nawiązaniu kontaktu z jednym z rodziców, wystarczy pisemna zgoda drugiego z nich.
  2. W sposób jasny i dokładny powinny zostać przedstawione zarówno kandydatowi, jak i jego rodzicom lub opiekunowi prawnemu, informacje o obowiązkach wiążących się z odbywaniem służby wojskowej.

Applicants must fill in an application and are selected on the basis of suitability. Applicants who are offered a position are under no obligation to accept that position.

All applicants are required to provide proof of age. All unmarried applicants who are under 18 must have the written consent of a parent or guardian. In Ireland a person attains full age or adulthood either on attaining the age of 18 or upon marriage if they marry before that age. Under Irish law a person who is under the age of 18 years may not enter into a valid marriage unless an exemption is granted by the Circuit or High Court.”

Republic of Iceland

Declaration:

“With regard to Article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, the Republic of Iceland declares that it has no national armed forces, and hence, a minimum age for recruitment is not applicable in the case of the Republic of Iceland.”

State of Israel

Declaration:

“The Government of the State of Israel declares pursuant to article 3 (2) of the Optional Protocol on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict that:

- (a) The minimum age in which the State of Israel permits voluntary recruitment into its armed forces is 17 years of age, according to article 14 of the defense service law (consolidated version) 5746-1986;
- (b) The Government of the State of Israel maintains the following safeguards in respect of voluntary recruitment into the armed forces so as to ensure that such recruitment is not forced or coerced:
  1. In accordance with section 14 of the defense service law (consolidated version) 5746-1986, no person under 18 years of age may enlist in the Israeli armed forces without a written application submitted by the person and the written consent of the person’s parents or legal guardian; however, should there be an appreciable difficulty in contacting one of the parents, the written consent of the other parent is sufficient.
  2. Clear and precise explanation of the nature of the duties involved in military service is provided to both the person and the person’s parents or legal guardian.

3. Przed przyjęciem do izraelskich sił zbrojnych wymagane jest od osoby przedstawienie wiarygodnego świadectwa urodzenia uzyskane w ministerstwie prowadzącym oficjalny narodowy rejestr ludności.
  4. Uczestnicy długoterminowych programów prowadzonych przez IDF w trakcie ich trwania mają możliwość odbywania studiów akademickich, jak i rabinistycznych, a także wykonywania ochotniczej pracy, o ile zajęcia te zostały podjęte przed rozpoczęciem służby wojskowej. Uczestnikami powyższych programów mogą być osoby powyżej 17. roku życia.
  5. Z uwagi na wymogi administracyjne wspomnianych uczestnicy przechodzą jednodniowe przeszkolenie administracyjne w siłach zbrojnych. Uczestnicy przeszkolenia w trakcie jego trwania zwolnieni są z aktywnej służby i rejestrują się na wybranym programie.
  6. Osoby poniżej 18. roku życia, które wstępują do wojska w jeden ze wspomnianych sposobów, nie podlegają obowiązkowi udziału w walce zbrojnej."
3. Prior to acceptance of any person into the Israeli armed forces a reliable proof of age is obtained through the Ministry of the Interior's official national population registry.
  4. The IDF has several long-term programs in which participants may engage in academic or rabbinic studies or perform volunteer work, prior to the commencement of their actual military service. Enrollment in these programs is open to participants from the age of 17.
  5. For administrative purposes, these participants undergo a one-day administrative induction into the armed forces. Following their administrative induction, these participants are released from active service and enroll in their chosen program.
  6. Persons under 18 years of age, who enlist in one of the aforementioned ways, may in no case be posted to combat duty."

Zawiadomienie odnoszące się do oświadczenia złożonego przez Syryjską Republikę Arabską w momencie przystąpienia:

„Rząd Państwa Izrael uważa, że złożony przez Syryjską Republikę Arabską dokument ratyfikacyjny do wymienionego Protokołu (...) zawiera oświadczenie odnoszące się do Państwa Izrael.

Rząd Państwa Izrael uznaje takie oświadczenie mające zdecydowanie charakter polityczny za niezgodne z celami i przedmiotem Protokołu.

W związku z powyższym Rząd Państwa Izrael sprzeciwia się oświadczeniu złożonemu przez Syryjską Republikę Arabską."

Jamajka

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Jamajka oświadcza niniejszym, że:

1. Siły Obronne Jamajki dopuszczają ochotniczy pobór i werbunek przy zachowaniu dolnej granicy wieku wynoszącej 18 lat.
2. Siły Obronne Jamajki na mocy ustawy z 1962 r. o obronie (zasady poboru i służby zawodowej) przyjęły następujące rozwiązania zabezpieczające przed wymuszeniem rekrutacji kadry poniżej 18. roku życia:

Communication with regard to the declaration made by the Syrian Arab Republic upon accession:

"The Government of the State of Israel has noted that the instrument of ratification of the Syrian Arab Republic of the above-mentioned Protocol [...], contains a declaration with respect to the State of Israel.

The Government of the State of Israel considers that such declaration, which is explicitly of a political nature, is incompatible with the purposes and objectives of the Protocol.

The Government of the State of Israel therefore objects to the aforesaid declaration made by the Syrian Arab Republic."

Jamaica

Declaration:

"Pursuant to Article 3 (2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, Jamaica hereby declares that:

1. The Jamaica Defence Force permits voluntary recruitment and enlistment at the minimum age of 18 years.
2. The Jamaica Defence Force has adopted the following safeguards, under the 1962 Defence (Regular Force Enlistment And Service Regulations) Act, to ensure that recruitment of personnel under the age of 18 is not forced or coerced:

- a) Pobór do Sił Obronnych Jamajki ma charakter dobrowolny. Osoba pragnąca wstąpić do Sił Obronnych Jamajki wypełnia odpowiedni formularz podania (zgłoszenie) zgodnie z rozdziałem 5 ustawy;
- b) Kandydat otrzymuje formularz zgłoszenia z ostrzeżeniem, że świadome poświadczenie nieprawdy podlega karze;
- c) Oficer do spraw rekrutacji upewnia się, czy osoba zgłaszająca się jako kandydat do wojska ukończyła, czy też, co może się również zdarzyć, nie ukończyła osiemnastego roku życia;
- d) Oficer do spraw rekrutacji czyta lub poleca przeczytanie osobie zgłaszającej się pytań zawartych w formularzu atestacyjnym i upewnia się, że udzielone odpowiedzi zostały w nim należycie odnotowane;
- e) W przypadku kandydatów, którzy ukończyli 17 lat i 6 miesięcy, wymagana jest pisemna zgoda rodziców. Osoby należące do tej kategorii nie mogą uzyskać od instytucji szkolących świadectwa ukończenia szkolenia wojskowego do czasu ukończenia osiemnastego roku życia.
3. Przed przyjęciem do narodowej służby wojskowej kandydaci muszą przedstawić wiarygodny dowód wieku w postaci prawnie uznawanego dokumentu, tzn. oryginału lub uwierzytelnionej kopii świadectwa urodzenia.

Kandydat, któremu siły obronne Jamajki zaproponowały określone stanowisko, nie ma obowiązku przyjęcia tego stanowiska."

Japonia

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Japonii oświadcza, co następuje:

Rząd Japonii, działając zgodnie z odpowiednimi regulacjami prawnymi, prowadzi rekrutację do Japońskich Sił Obrony jedynie tych osób, które przekroczyły minimalny wiek lat 18, z wyjątkiem przypadków studentów otrzymujących wykształcenie w szkołach znajdujących się w strukturach Japońskich Sił Obrony (odtąd zwanych „kadetami młodzieżowymi”), które należą do „szkół” wymienionych w artykule 3 ustęp 5 Protokołu fakultatywnego.

Wiek minimalny rekrutacji do kadetów młodzieżowych to 15 lat.

W Japonii stosuje się następujące zabezpieczenia przed przymusową bądź wymuszoną rekrutacją kadetów młodzieżowych:

- a) All recruitment to the Jamaica Defence Force is voluntary. If an individual wishes to enter the Jamaica Defence Force, he or she completes the relevant application (Notice Paper) form in accordance with Section 5 of the Act;
- b) The applicant is given the notice paper with the condition and warning that if he knowingly makes a false attestation, he is liable to be punished;
- c) The recruiting officer shall satisfy himself that the person offering to enlist is, or as the case may be, is not, over the age of eighteen years;
- d) The recruiting officer shall read or cause to be read to the person the questions set out in the attestation paper and shall ensure that the answers are duly recorded thereon;
- e) Written parental consent is required for applicants who have attained the age of 17 1/2 years. Persons in this category are not permitted to graduate as trained soldiers from training institutions, until they have attained the age of eighteen years.
3. Personnel must provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service, in the form of a legally recognized document, that is, an original or a certified copy of their birth certificate.

If the Jamaica Defence Force offers a particular position to the candidate, he or she is not compelled to accept the position."

Japan

Declaration:

"In accordance with Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, the Government of Japan declares as follows:

The Government of Japan, by relevant laws and regulations, recruits only those who are at and above the minimum age of 18 as a member of the Japan Self-Defense Forces, with the exception of the cases of the students solely receiving educational training at the schools within the structure of the Japan Self-Defense Forces (hereinafter referred to as "the Youth Cadets"), which come under "schools" stipulated in Article 3, paragraph 5 of the Optional Protocol.

The minimum age of recruitment of the Youth Cadets is 15 years.

In Japan, the safeguards to ensure that the recruitment of the Youth Cadets is not forced or coerced are as follows:

1. Zgodnie z postanowieniami ustawy o Japońskich Siłach Obrony (ustawa nr 165/1954) wymaga się, by rekrutacja do Japońskich Sił Obrony, w tym do Kadetów Młodzieżowych, odbywała się na podstawie egzaminu lub selekcji, przy czym zabrania się stosowania takich środków, jak groźba, przymus itp., z zamiarem realizacji niesprawiedliwej rekrutacji.
2. Przy rekrutacji Kadetów Młodzieżowych należy wcześniej, zgodnie z instrukcją dotyczącą rekrutacji studentów do Japońskich Sił Obrony (Instrukcja Japońskiej Agencji Obrony nr 51/1955), potwierdzić, co następuje:
  - a) Zgodę na rekrutację daje albo osoba sprawująca władzę rodzicielską kadeta młodzieżowego, albo jego opiekun.
  - b) Kandydat na kadeta młodzieżowego jest z góry w pełni informowany o czekających go obowiązkach.
  - c) Od piętnastolatków lub kandydatów powyżej piętnastego roku życia wymagane jest udokumentowane poświadczenie osiągniętego wieku."

Królestwo Kambodży

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 42 ustawy o statusie ogólnym Królewskich Kambodżańskich Sił Zbrojnych obywatelom kambodżańskim płci obojga po osiągnięciu wieku lat 18 zezwala się na wstąpienie bądź rekrutację do sił zbrojnych."

Kanada

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Kanada oświadcza niniejszym:

1. Kanadyjskie Siły Zbrojne dopuszczają ochotniczy pobór w wieku co najmniej 16 lat.
2. Kanadyjskie Siły Zbrojne przyjęły następujące rozwiązania zabezpieczające przed przymusowym lub wymuszonym poborem osób, które nie ukończyły 18 lat:
  - a) cały pobór kadry w Kanadyjskich Siłach Zbrojnych ma charakter ochotniczy. Kanada nie stosuje obowiązkowego poboru ani żadnej formy wymuszonej czy obowiązkowej służby wojskowej. W związku z tym kampanie rekrutacyjne Kanadyjskich Sił Zbrojnych mają charakter informacyjny. Osoba pragnąca wstąpić do Kanadyjskich Sił Zbrojnych musi wypełnić podanie. Jeżeli Kanadyjskie Siły Zbrojne zaproponują kandydatowi określone stanowisko, kandydat nie ma obowiązku przyjęcia tego stanowiska;

1. In accordance with the provisions of the Law on the Japan Self-Defense Forces (Law No 165/1954), the recruitment of personnel of the Japan Self-Defense Forces including the Youth Cadets is required to be based upon examination or selection, and it is prohibited to use such measures as threat, compulsion and similar means with the intention of realizing unjust recruitment of the members.
2. Further, in recruiting the Youth Cadets, the following shall be confirmed beforehand in accordance with the Instruction on the recruitment of the students of the Japan Self-Defense Forces (Japan Defense Agency Instruction No 51/1955):
  - a) Either the person who executes the parental authority over a Youth Cadet or his/her guardian gives consent to the recruitment.
  - b) The candidate for a Youth Cadet is fully informed of the duties to be involved in advance.
  - c) A proof of the age of the Youth Cadets for being at or over 15 years is provided by a certifying document."

Kingdom of Cambodia

Declaration:

"According to Article 42 of the Law on the General Status of Royal Cambodian Armed Forces stipulated that the Cambodian citizen of either sex who has attained the age of 18 years should be permitted or recruited into the armed forces."

Canada

Declaration:

"Pursuant to article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflicts, Canada hereby declares:

1. The Canadian Armed Forces permit voluntary recruitment at the minimum age of 16 years.
2. The Canadian Armed Forces have adopted the following safeguards to ensure that recruitment of personnel under the age of 18 years is not forced or coerced:
  - a) all recruitment of personnel in the Canadian Forces is voluntary. Canada does not practice conscription or any form of forced or obligatory service. In this regard, recruitment campaigns of the Canadian Forces are informational in nature. If an individual wishes to enter the Canadian Forces, he or she fills in an application. If the Canadian Forces offer a particular position to the candidate, the latter is not obliged to accept the position;

b) rekrutacja osób w wieku poniżej 18 lat odbywa się za świadomą pisemną zgodą ich rodziców lub opiekunów prawnych. Na mocy artykułu 20 ust. 3 ustawy o obronie narodowej „osoba, która nie ukończyła 18 lat, nie może być przyjęta do wojska bez zgody jednego z rodziców lub opiekuna prawnego”;

c) kadra w wieku poniżej 18 lat jest w pełni informowana o obowiązkach wynikających ze służby wojskowej. Osobom pragnącym wstąpić do wojska Kanadyjskie Siły Zbrojne udostępnią między innymi szereg broszur i filmów poświęconych obowiązkowi związanym z służbą wojskową;

d) przed przyjęciem do służby wojskowej osoby w wieku poniżej 18 lat muszą przedstawić wiarygodne świadectwo wieku. Aby udowodnić swój wiek, kandydat musi przedstawić prawnie uznawany dokument, to znaczy oryginał lub uwierzytelnioną kopię świadectwa urodzenia lub chrztu.”

b) recruitment of personnel under the age of 18 is done with the informed and written consent of the person’s parents or legal guardians. Article 20, paragraph 3, of the National Defence Act states that ‘a person under the age of eighteen years shall not be enrolled without the consent of one of the parents or the guardian of that person’;

c) personnel under the age of 18 are fully informed of the duties involved in military service. The Canadian Forces provide, among other things, a series of informational brochures and films on the duties involved in military service to those who wish to enter the Canadian Forces; and

d) personnel under the age of 18 must provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service. An applicant must provide a legally recognized document, that is an original or a certified copy of their birth certificate or baptismal certificate, to prove his or her age.”

Państwo Katar

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Państwo Katar oświadcza, że pobór do jego sił zbrojnych i innych sił zawodowych jest ochotniczy i dotyczy osób, które ukończyły 18 lat, a także uwzględnia zabezpieczenia, o których mowa w ustępie 3 tego samego artykułu.

Składając niniejsze oświadczenie, Państwo Katar zapewnia, że obowiązujące prawo krajowe nie przewiduje żadnej formy obowiązkowego ani wymuszonego poboru.”

Republika Kazachstanu

Oświadczenie:

„W myśl artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Republika Kazachstanu niniejszym oświadcza:

Zgodnie z ustawą o służbie wojskowej na podstawie kontraktu Nr 167-II 3PK z dnia 20 marca 2001 r.:

1. Służba wojskowa na podstawie kontraktu jest oparta o zasady legalności, dobrowolnego zaciągu, profesjonalizmu i kompetencji, zabezpieczeń społecznych i ochrony praw osób odbywających służbę wojskową.
2. Każdy wojskowy ma tytuł do pełnej równości swych praw. Nie wolno nikogo ograniczać w jego/jej prawach bądź w trakcie realizacji praw czerpać korzyści z racji płci, wieku, przynależności ra-

State of Qatar

Declaration:

“Pursuant to paragraph 2 of article 3 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the State of Qatar declares that recruitment to its armed forces and other regular forces is voluntary and is for those who have attained the age of 18 years and that it takes account of the safeguards set forth in paragraph 3 of the same article.

In making this declaration, the State of Qatar affirms that its national legislation makes no provision for any form of compulsory or coercive recruitment.”

Republic of Kazakhstan

Declaration:

“Pursuant to article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflicts, the Republic of Kazakhstan hereby declares:

In accordance with the Military Service on Contract Basis Act No. 167-II 3PK of March 20, 2001:

1. Military Service on Contract Basis grounded on the principles of legitimacy, voluntary recruitment, professionalism and competency, social security and protection of rights of military servants.
2. Every military servant is entitled in full equality in his or her rights. No one shall be limited in his or her rights or attain any advantages realising the rights with regard to sex, age, race, nationality,

sowej, narodowości, języka, religii, stanowiska służbowego i statusu społecznego.

- Artykuł 17 ustęp 1 zezwala na dobrowolną rekrutację osób co najmniej dziewiętnastoletnich.
- Zgodnie z artykułem 14 ustęp 1 kontrakt powinien obowiązkowo obejmować opis dokumentu tożsamości, jego numer i datę wystawienia, numer indywidualnego kodu społecznego i numer rejestracyjny płatnika podatków."

Republika Kenii

Oświadczenie:

"Rząd Republiki Kenii oświadcza, że dolna granica wieku przy poborze osób do sił zbrojnych jest prawnie określona i wynosi osiemnaście lat. Pobór jest w pełni i autentycznie ochotniczy i odbywa się z pełną, świadomą zgodą osób rekrutowanych. W Kenii nie ma poboru obowiązkowego.

Rząd Republiki Kenii zastrzega sobie prawo uzupełnienia, zmiany lub wzmocnienia niniejszego oświadczenia, w dowolnym czasie, w drodze powiadomienia Sekretarza Generalnego ONZ. Takie powiadomienia będą obowiązywały od dnia ich otrzymania przez Sekretarza Generalnego ONZ."

Republika Kirgiska

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r., mam zaszczyt oświadczyć, że w Republice Kirgiskiej wiek minimalny rekrutacji jej obywateli (mężczyzn) do czynnej służby wojskowej to lat 18 (artykuł 10 ustawy Republiki Kirgiskiej „o powszechnej służbie wojskowej Republiki Kirgiskiej”)."

Republika Kolumbii

Oświadczenie:

"Siły zbrojne Republiki Kolumbii, stosując normy humanitarnego prawa międzynarodowego dla ochrony najlepszego interesu dzieci oraz stosując prawo krajowe, nie przeprowadzają poboru do wojska wśród nieletnich, o ile nie mają oni zgody swoich rodziców.

Ustawa 418 z 1997 r., rozszerzona ustawą 548 z 1999 r. i zmieniona ustawą 642 z 2001 r., stanowi, iż osoby poniżej 18. roku życia nie podlegają poborowi do pełnienia służby wojskowej. Zgodnie z ustawą 48 z 1993 r. obowiązek służby wojskowej wobec nielet-

language, religion, official capacity and social status.

- Article 17, paragraph 1 permits voluntary recruitment at the minimum age of 19.
- According to the article 14, paragraph 1 a contract should obligatory include description of the identification document, number and date of issue of the document, number of social individual code and tax-payer's registration number."

Republic of Kenya

Declaration:

"The Government of the Republic of Kenya declares that the minimum age for the recruitment of persons into the armed forces is by law set at eighteen years. Recruitment is entirely and genuinely voluntary and is carried out with the full informed consent of the persons being recruited. There is no conscription in Kenya.

The Government of the Republic of Kenya reserves the right at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, to add, amend or strengthen the present declaration. Such notifications shall take effect from the date of their receipt by the Secretary General of the United Nations."

Kyrgyz Republic

Declaration:

"In accordance with the Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, adopted in New York, 25 May 2000, I have the honour to declare that in the Kyrgyz Republic the minimum age for recruitment of its citizens (men) to an active military service is limited by the age of 18 years (Article 10 of the Law of the Kyrgyz Republic "On the general military service of citizens of the Kyrgyz Republic")."

Republic of Colombia

Declaration:

"The military forces of Colombia, in application of the norms of international humanitarian law for the protection of the best interests of the child and in application of domestic legislation, do not recruit minors in age into their ranks unless they have the consent of their parents.

Act 418 of 1997, extended through Act 548 of 1999 and amended by Act 642 of 2001, stipulates that persons under 18 years of age shall not be recruited to perform military service. Students in the eleventh grade who are minors, in accordance with Act 48 of

nich studentów jedenastego poziomu, którzy zostali zakwalifikowani do pełnienia takiej służby, powinien zostać odroczony do momentu ukończenia przez nich 18. roku życia.

Jeśli osoba uzyskująca pełnoletność, wobec której został odroczony obowiązek służby wojskowej, rozpoczęła lub została przyjęta na studia licencjackie na wyższą uczelnię, powinna mieć możliwość odbycia służby wojskowej natychmiast lub też zawieszenia jej do momentu ukończenia studiów. Jeśli osoba taka zdecyduje się na natychmiastowe odbycie służby, uczelnia powinna zarezerwować miejsce dla niej na niezmienionych warunkach. Natomiast jeśli taka osoba wybierze opcję zawieszenia obowiązku służby, wtedy odpowiednie warunki mogą być zachowane jedynie, o ile ukończy służbę zgodnie z wymogami prawa. Przerwanie nauki może powodować obowiązek rekrutacji do odbycia służby wojskowej. Władze cywilne i wojskowe, które nie przestrzegają powyższych postanowień, mogą zostać odwołane za nieprzebranie prawa. Osoby powołane do odbycia służby wojskowej, wobec których obowiązek odbycia służby został zawieszony do momentu ukończenia przez nie specjalistycznych studiów, powinny dopełnić swojego konstytucyjnego obowiązku odbycia służby jako absolwenci studiów specjalistycznych czy też technicznych poprzez udział w służbie społecznej, robotach publicznych i działaniach o charakterze naukowym, technicznym, w zależności od posiadanych kwalifikacji. W takim wypadku służba wojskowa powinna trwać 6 miesięcy i powinna zostać uznana za roczną służbę wiejską, praktykę, pracowniczy semestr, rok stażu cywilnego, obowiązkową, roczną służbę lub jako odpowiednik akademickich wymogów wprowadzonych przez program studiów jako wymagany poziom. Dla osób rozpoczynających karierę prawniczą służba wojskowa może zastąpić pracę dyplomową lub monograficzną niezbędną do uzyskania wykształcenia, jak też powinna zastąpić obowiązkową służbę społeczną — art. 149 ustawy 446 z 1998 r.”

Demokratyczna Republika Konga

Oświadczenie:

„Stosownie do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu Demokratyczna Republika Konga zobowiązuje się do wprowadzenia zasady zakazu poboru do sił zbrojnych dzieci, zgodnie z dekretem nr 066 z dnia 9 czerwca 2000 r. w sprawie demobilizacji i rehabilitacji najstarszych grup pełniących służbę w siłach zbrojnych, oraz do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu zapewnienia, że osoby, które jeszcze nie ukończyły 18. roku życia, nie będą w żaden sposób wcielane do kongijskich sił zbrojnych ani żadnych innych publicznych lub prywatnych ugrupowań zbrojnych na terytorium Demokratycznej Republiki Konga.”

Republika Korei

Oświadczenie:

„Zgodnie z ustępem 2 artykułu 3 wspomnianego protokołu Rząd Republiki Korei oświadcza, że 18 lat

1993, and who are selected to perform such service, shall defer their enlistment until they have reached age 18.

If, on reaching majority, the youth who has deferred military service shall have been matriculated or admitted to an undergraduate programme in an institution of higher education, he shall have the option of serving his duty immediately or deferring it until completion of his studies. If he should choose to serve immediately, the educational institution shall reserve a space for him under the same conditions; if he should choose to defer, the corresponding degree may be granted only when his military service has been completed as ordered by law. Interruption of higher-level studies shall entail the obligation of enlistment into military service. Civilian or military authorities who disregard this provision shall be subject to dismissal on grounds of misconduct. The youth recruited who has deferred his military service until completion of his professional studies shall fulfil his constitutional duty as a graduate professional or technician in the service of the armed forces in activities of social service to the community, public works and tasks of a scientific or technical nature as required in the respective unit to which he has been assigned. In such case, military service shall be of six months' duration and shall be credited as the rural service year, practicum, industrial semester, year of court internship, obligatory social service or similar academic requirements that the programme of study establishes as a degree requirement. For those entering a law career, such military service may replace the thesis or monograph for the degree and in any case, shall replace the obligatory social service referred to in article 149 of Act 446 of 1998.”

Democratic Republic of the Congo

Declaration:

“Pursuant to article 3, paragraph 2, of the Protocol, the Democratic Republic of the Congo undertakes to implement the principle of prohibiting the recruitment of children into the armed forces, in accordance with Decree-Law No. 066 of 9 June 2000 on the demobilization and rehabilitation of vulnerable groups on active service in the armed forces, and to take all feasible measures to ensure that persons who have not yet attained the age of 18 years are not recruited in any way into the Congolese armed forces or into any other public or private armed group throughout the territory of the Democratic Republic of the Congo.”

Republic of Korea

Declaration:

“In accordance with paragraph 2, Article 3 of the aforementioned Protocol, the Government of the

stanowi wiek minimalny przy dobrowolnej rekrutacji do koreańskich narodowych sił zbrojnych.”

Republika Kostaryki

Oświadczenie:

„... artykuł 12 Konstytucji Republiki Kostaryki zabrania tworzenia armii jako instytucji trwałej. W związku z tym Rząd uważa, że może zrezygnować z rzezonego oświadczenia dla celów artykułu 3 ustęp 2 Protokołu.”

Państwo Kuwejt

Oświadczenie:

„... zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 wyżej wspomnianego protokołu Rząd Państwa Kuwejt jest zdecydowany zachować osiemnaście lat jako minimum wiekowe (przy rekrutacji) do dobrowolnej służby w kuwejckich siłach zbrojnych oraz zakazywać przymusowego poboru osób poniżej osiemnastego roku życia.”

Królestwo Lesotho

Oświadczenie:

„W reakcji na artykuł 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego, zgodnie z rozdziałem 18 ustawy o siłach obronnych Lesotho z 1996 r., wiek minimalny, w którym Rząd Lesotho zezwala na dobrowolną rekrutację do narodowych sił zbrojnych, to 18 lat osoby zainteresowanej.

Tego rodzaju rekrutacja jest dobrowolna przy składaniu przez przyszłych rekrutów podań o zamieszczenie w ogłoszeniach wakaty w siłach zbrojnych.”

Wielka Arabska Libijska Dżamahirija Ludowo-Socjalistyczna

Oświadczenie:

„... osiemnaście lat to wymagany prawem wiek do dobrowolnego podjęcia służby w siłach zbrojnych Wielkiej Arabskiej Libijskiej Dżamahiriji Ludowo-Socjalistycznej zgodnie z jej ustawodawstwem narodowym.”

Księstwo Liechtensteinu

Oświadczenie:

„Księstwo Liechtensteinu oświadcza, że w odniesieniu do Księstwa Liechtensteinu artykuły 1 i 2, jak również artykuł 3, a w szczególności ustęp 2 Protokołu fakultatywnego z dnia 25 maja 2000 r. do Konwencji z dnia 20 listopada 1989 r. o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne muszą być rozumiane w świetle faktu, że Księstwo

Republic of Korea declares that the minimum age for voluntary recruitment into the Korean national armed forces is 18 years.”

Republic of Costa Rica

Declaration:

“... article 12 of the Constitution of the Republic of Costa Rica proscribes the army as a permanent institution. Accordingly, the Government considers that the declaration in question may be dispensed with for the purposes of article 3, paragraph 2, of the Protocol.”

State of Kuwait

Declaration:

“... the Government of the State of Kuwait is committed to maintaining the minimum age for voluntary service in the Kuwaiti armed forces at 18 years of age, and to prohibiting the forced conscription of any persons under the age of 18, pursuant to article 3, paragraph 2 of the aforementioned Protocol.”

Kingdom of Lesotho

Declaration:

“In response to article 3 (2) of the Optional Protocol, in accordance with the Lesotho Defence Force Act of 1996, section 18 thereof, the minimum age at which the Government of Lesotho permits voluntary recruitment into the national armed forces is when the interested person has already attained the age of 18.

Such recruitment is voluntary as would be recruits submit applications for advertised vacancies in the armed forces.”

Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya

Declaration:

“... the required legal age for volunteering to serve in the armed forces of the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya, according to the national legislation thereof, is eighteen years.”

Principality of Liechtenstein

Declaration:

“The Principality of Liechtenstein declares that, with respect to the Principality of Liechtenstein, articles 1 and 2 as well as article 3, in particular paragraph 2, of the Optional Protocol of 25 May 2000 to the Convention on the Rights of the Child of 20 November 1989 on the involvement of children in armed conflict have to be understood in light of the fact that

Liechtensteinu nie ma narodowych sił zbrojnych i dlatego nie istnieje (w nim) ustawodawstwo dotyczące dolnej granicy wieku przy rekrutacji osób do sił zbrojnych i ich uczestnictwa w działaniach zbrojnych. Księstwo Liechtensteinu uważa ratyfikację Protokołu fakultatywnego jako element swego ciągłego zaangażowania w sprawę ochrony praw dzieci, a jednocześnie jako akt solidarności z celami wytyczonymi przez rzezony protokół."

Republika Litewska

Oświadczenie:

"... Republika Litewska oświadcza, że zgodnie z prawem Republiki Litewskiej obywatele Republiki Litewskiej, którzy nie ukończyli lat osiemnastu, nie mogą służyć w narodowych siłach zbrojnych: dla obywateli Republiki Litewskiej minimum wiekowym przy dobrowolnym zaciągu do czynnej służby wojskowej jest 18 lat, a przy obowiązkowej służbie wojskowej minimum wiekowe obywateli Republiki Litewskiej musi wynosić 19 lat. Przymusowa rekrutacja dzieci poniżej lat 18 do narodowych sił zbrojnych pociąga za sobą odpowiedzialność zgodną z prawem Republiki Litewskiej."

Wielkie Księstwo Luksemburga

Oświadczenie:

"Rząd Wielkiego Księstwa Luksemburga oświadcza, że zgodnie z artykułem 3 Protokołu dolna granica wieku, przy której zezwala się na dobrowolny zaciąg do armii Luksemburga, to lat 17.

Przy rekrutacji osób w wieku lat 17 należy przestrzegać następujących zasad:

1. Rekrutacja musi odbywać się dobrowolnie.
2. Rekruci-ochotnicy, którzy nie ukończyli lat 18, muszą okazać wyrażoną na piśmie zgodę swych rodziców bądź opiekunów prawnych.
3. Rekrut-ochotnik, który nie ukończył lat 18, nie może brać udziału w następujących operacjach wojskowych:
  - (1) na szczeblu krajowym:
    - (a) w obronie terytorium Wielkiego Księstwa, gdyby doszło do konfliktu zbrojnego;
  - (2) na szczeblu międzynarodowym:
    - (a) udział w zbiorowej lub wspólnej obronie prowadzonej w ramach organizacji międzynarodowych, których Wielkie Księstwo jest członkiem;
    - (b) uczestnictwo, w ramach ww. organizacji międzynarodowych, w misjach humanitarnych bądź ewakuacyjnych, misjach pokojowych oraz w misjach bojowych służących zarządzaniu kryzysem, w tym w operacjach służących przywracaniu pokoju.

the Principality of Liechtenstein has no national armed forces and that hence no legislation on a minimum age for the recruitment of persons into the armed forces and for taking part in hostilities exists. The Principality of Liechtenstein regards the ratification of the Optional Protocol as part of its continuing commitment to the protection of the rights of children and at the same time as an act of its solidarity with the objectives of the said Protocol."

Republic of Lithuania

Declaration:

"... the Republic of Lithuania declares that under Republic of Lithuania law the citizens of the Republic of Lithuania under the age of 18 years may not serve in the national armed forces: the minimum age of citizens of the Republic of Lithuania for voluntary recruitment into the active military service is 18 years, and the minimum age of citizens of the Republic of Lithuania for enlisting into the mandatory military service must be 19 years. Compulsory recruitment of children under the age of 18 years into the national armed forces shall involve liability under law of the Republic of Lithuania."

Grand Duchy of Luxembourg

Declaration:

"The Government of the Grand Duchy of Luxembourg declares that, in accordance with article 3 of the Protocol, the minimum age at which voluntary recruitment to the army of Luxembourg shall be permitted is 17 years.

The following principles shall be observed in recruiting persons aged 17 years:

1. Recruitment shall be on a voluntary basis.
2. Voluntary recruits under the age of 18 must have the written consent of their parents or legal guardian.
3. Voluntary recruits under the age of 18 may not take part in the following military operations:
  - (1) At the national level:
    - (a) The defence of the Grand Duchy's territory in the event of armed conflict.
  - (2) At the international level:
    - (a) Contributing to the collective or common defence within the framework of the international organizations of which the Grand Duchy is a member;
    - (b) Taking part within such a framework in humanitarian and evacuation missions, peacekeeping missions, and combat missions for crisis management, including peacemaking operations.

4. Rekrutów-ochotników należy przed zaciągiem w pełni poinformować o obowiązkach wiążących się ze służbą wojskową.
5. Rekruci-ochotnicy mogą w każdej chwili wycofać się ze służby wojskowej."

Republika Łotewska*Oświadczenie:*

"1) zgodnie z artykułem 17 ustęp 1 ustawy o obowiązkowej służbie wojskowej, uchwalonej przez Parlament Republiki Łotewskiej dnia 19 lutego 1997 r., obywatele w wieku od 19 do 27 lat są zobowiązani do odbycia obowiązkowej służby wojskowej;

2) zgodnie z artykułem 17 ustęp 2 ustawy o obowiązkowej służbie wojskowej osoby zarówno płci męskiej, jak i żeńskiej, w wieku od 18 do 27 lat mogą dobrowolnie zgłosić się do odbywania obowiązkowej służby wojskowej."

Była Jugosłowiańska Republika Macedonii*Oświadczenie:*

"Odnosnie do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Republika Macedonii oświadcza, że zgodnie z prawem macedońskim nie ma możliwości, by skierować kogokolwiek poniżej lat 18, w drodze obowiązku bądź dobrowolnie, do służby wojskowej, co oznacza, że nie ma możliwości pogwałcenia prawa do specjalnej ochrony osób poniżej lat 18. Aby zapewnić, że osoby poniżej lat 18 nie wstąpią do jej sił zbrojnych, Republika Macedonii postanowiła, co następuje:

Artykuł 62 ustawy o obronie Republiki Macedonii stanowi, że poborowych kieruje się do służby wojskowej po osiągnięciu przez nich lat 19. Poborowy, który wnioskuje o zaciągnięcie go do służby wojskowej, jest kierowany do służby wojskowej po trzech miesiącach od dnia złożenia podania, jeśli osiągnął on/ona wiek lat 18."

Republika Madagaskaru*Oświadczenie:*

"Zgodnie z artykułem 11 edyktu nr 78-002 z dnia 16 lutego 1978 r. w sprawie zasad rządzących Służbą Narodową młodzi mężczyźni i kobiety w wieku lat 18 lub starsi mogą wystąpić o rekrutację ich do Sił Zbrojnych lub o służbę poza strukturami Sił Zbrojnych przed młodzieżą z ich grupy wiekowej. Do Sił Zbrojnych może wstąpić każdy obywatel od lat 18.

Aby móc zachować swą wolność kontraktową, osoba występująca o dobrowolną rekrutację powinna

4. Voluntary recruits shall be fully informed, prior to their recruitment, of the duties connected with military service.
5. Voluntary recruits may withdraw from their military service at any time."

Republic of Latvia*Declaration:*

"1) according to the Article 17 paragraph 1 of the Mandatory Military Service Law adopted by the Parliament of the Republic of Latvia on 19th day of February 1997 citizens from the age of 19 years to the age of 27 years shall be liable for mandatory active military service;

2) according to the Article 17 paragraph 2 of the Mandatory Military Service Law male and female persons from the age of 18 years to the age of 27 years may enlist voluntarily for mandatory active military service."

Former Yugoslav Republic of Macedonia*Declaration:*

"Related to Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflicts the Republic of Macedonia states that under the Macedonian legislation there are no possibilities, neither on obligatory or voluntary grounds, to direct any person younger than 18 years of age to military service, i.e. there is no opportunity to violate the right to a special protection of persons of less than 18 years of age. In order to ensure that persons under 18 do not join its Armed Forces, the Republic of Macedonia has made the following provision:

Article 62 of the Law on Defense of the Republic of Macedonia sets forth that draftees shall be directed to military service after attaining 19 years of age. The draftee who requests to be drafted for military service shall be directed to military service after three months from the day of submission of the application, if he/she has attained 18 years of age."

Republic of Madagascar*Declaration:*

"Pursuant to article 11 of Edict No. 78-002 of 16 February 1978 on the general principles governing National Service, young men and women aged 18 years or more may request to be recruited into the Armed Forces or outside the Armed Forces before young men and women of their age-group. Any citizen may, from the age of 18 onwards, enlist in the Armed Forces for an indefinite period.

In order to preserve his or her contractual liberty, the person requesting voluntary enlistment shall

złożyć wniosek zatwierdzony przez rodziców bądź prawnego opiekuna. Wykroczenia przeciw wymogom tych postanowień są ścigane i karane zgodnie z kodeksem sprawiedliwości w sprawie Służby Narodowej lub kodeksem karnym.”

Republika Malediwów

Oświadczenie:

„1. Wiek minimalny, w jakim Malediwy zezwalają na rekrutację do swej Narodowej Służby Bezpieczeństwa i Policji, to 18 lat.

2. Każda osoba, która pragnie wstąpić do Narodowej Służby Bezpieczeństwa i Policji, musi o to wystąpić w formie pisemnej.

3. Wszyscy kandydaci powinni przedstawić świadectwo urodzenia.

4. Wszyscy kandydaci ostatecznie wyselekcjonowani do rekrutacji są poddawani lekarskim badaniom sprawnościowym.”

Republika Mali

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Republiki Mali oświadcza, że dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do narodowych sił zbrojnych wynosi 18 lat. Chłopcy i dziewczęta w wieku poniżej 18 lat nie podlegają dobrowolnemu poborowi ani nie mogą być werbowane do narodowych sił zbrojnych.

Rząd Mali pozostaje w pełni wierny niniejszemu oświadczeniu i zobowiązuje się do karania każdego, kto naruszy przedstawione postanowienia, stosownie do wagi takiego naruszenia, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa karnego.

Dzieci, które wbrew prawu zostały powołane do sił zbrojnych, mogą stosownie do ich sytuacji otrzymać pomoc mającą na celu ekonomiczną i społeczną rehabilitację oraz powrót do społeczeństwa.”

Republika Malty

Oświadczenie:

„Na mocy przyjętej w 1970 r. ustawy o Siłach Zbrojnych Malty (rozdział 220 Praw Malty) pobór do Sił Zbrojnych Malty jest prowadzony na zasadzie dobrowolności, przy czym nie wolno powoływać osób, które nie ukończyły 17 lat i sześciu miesięcy. Osoba, która nie ukończyła 18. roku życia, nie może zostać powołana bez pisemnej zgody na takie powołanie ojca danej osoby lub, jeżeli dana osoba nie podlega opie-

submit a request approved by his or her parents or legal guardian. Offences against the requirements of these provisions shall be prosecuted and penalized under the Code of Justice on National Service or the Penal Code.”

Republic of Maldives

Declaration:

“1. The Minimum age at which the Maldives permits recruitment to its National Security Service and its Police Service is 18 years.

2. Any individual who wishes to enter the National Security Service and the Police Service has to apply for it in writing.

3. All applicants are required to present proof of birth date.

4. All applicants short listed for recruitment are carefully screened for medical fitness.”

Republic of Mali

Declaration:

“In accordance with article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, the Government of the Republic of Mali declares that the minimum age for voluntary recruitment into the national armed forces is 18 years of age or older. No boy or girl under 18 years of age may be recruited or be allowed to be recruited, even on a voluntary basis, or be enrolled as a member of the national armed forces.

The Government of Mali is fully committed to this declaration and pledges to impose on anyone who violates such provision a penalty commensurate with the seriousness of the offence as provided for under its criminal law.

Children who are unlawfully recruited into the armed forces may, depending on their individual circumstances, receive support for their economic and social rehabilitation and reintegration.”

Republic of Malta

Declaration:

“Under the Malta Armed Forces Act (Chapter 220 of the Laws of Malta), enacted in 1970, enlistment in the Armed Forces of Malta shall be made on a voluntary basis and no person under the age of seventeen years and six months may be so enlisted. A person under 18 years may not be enlisted unless consent to the enlistment is given in writing by the father of such person or, if such person is not subject

ce ojcowskiej, bez zgody matki lub innej osoby sprawującej opiekę nad osobą pragnącą wstąpić do wojska. W każdym wypadku okres służby osoby powołanej przed ukończeniem 18. roku życia kończy się z chwilą ukończenia 18 lat, po czym dla dalszej służby wymagany jest ponowny pobór. Obowiązkowym warunkiem przy poborze potencjalnych rekrutów jest przedstawienie świadectwa urodzenia wydanego przez krajowy Urząd Stanu Cywilnego w celu poświadczenia wieku kandydatów.

Ustawa o Siłach Zbrojnych Malty stanowi również, że każda osoba pragnąca wstąpić do armii zawodowej, niezależnie od wieku, musi otrzymać przedstawioną w specjalnym formularzu informację określającą ogólne warunki służby, natomiast oficer ds. rekrutacji nie może przyjąć do służby zawodowej żadnej osoby, jeżeli nie upewni się, że otrzymała ona informację, zrozumiała jej treść i pragnie być przyjęta.

W praktyce Siły Zbrojne Malty od 1970 r. nie rekrutują osób poniżej 18. roku życia. Ponadto Rząd Malty oświadcza, że jeżeli w przyszłości będzie miał miejsce pobór osób w wieku poniżej 18 lat, to osoby takie, będąc w siłach zbrojnych, nie będą uczestniczyły w działaniach wojennych.

Przepisy ustawy o Siłach Zbrojnych Malty umożliwiają realizację programu „młodych liderów”, w ramach którego osoby, które nie ukończyły 17 lat i sześciu miesięcy, mogą być werbowane do udziału w szkoleniu jako członkowie kadry nieuczestniczącej w walkach, jednakże w praktyce od 1970 r. nie dokonuje się takiego werbunku.”

Królestwo Marokańskie

Oświadczenie:

„Zgodnie z ustępem 2 artykułu dotyczącego angażowania dzieci w konflikty zbrojne Królestwo Marokańskie oświadcza, że dolna granica wieku wymaganego na mocy prawa krajowego przy ochotniczym poborze do sił zbrojnych wynosi 18 lat.”

Meksykańskie Stany Zjednoczone

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Meksykańskie Stany Zjednoczone oświadcza, że:

- (i) Dolna granica wieku przy ochotniczym poborze obywateli meksykańskich do sił zbrojnych wynosi 18 lat.
- (ii) Artykuł 24 ustawy o służbie wojskowej stanowi, że do czynnej służby w siłach zbrojnych przyjmowani są wyłącznie ochotnicy, a pobór trwa do czasu uzyskania stanu liczebnego określanego co roku przez Ministerstwo Obrony, przy czym ochotnicy muszą spełniać następujące warunki:

to paternal authority, by the mother or by an other person in whose care the person offering to enlist may be. In any case, the term of engagement of a person enlisting under the age of 18 expires on reaching 18 years of age and enlistment has to be renewed. It is a mandatory condition for enlistment of potential recruits to produce a birth certificate from the national Civil Status Office to attest their age.

The Malta Armed Forces Act also provides that any person of whatever age offering to enlist in the regular force shall, before enlistment, be given a notice on the prescribed form stating the general conditions of engagement and the recruiting officer shall not enlist any person in the regular force unless satisfied that the potential recruit has been given such notice, understood its contents and wishes to be enlisted.

In practice the Armed Forces of Malta do not recruit and have not since 1970 recruited persons under the age of 18 years. The Government of Malta further declares that if in future recruitment of persons under 18 years were made such members of the armed forces will not take part in hostilities.

Regulations under the Malta Armed Forces Act provide for a Junior Leaders Scheme whereby persons under the age of seventeen and six months could be recruited for training but in a non-combatant position, but in effect no such recruitment has taken place since 1970.”

Kingdom of Morocco

Declaration:

“Pursuant to paragraph 2 of the article concerning the involvement of children in armed conflicts, the Kingdom of Morocco declares that the minimum age required by national law for voluntary recruitment in the armed forces is 18 years.”

United Mexican States

Declaration:

“In accordance with article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol, the United Mexican States declares:

- (i) That the minimum age for voluntary recruitment of its nationals into the armed forces is 18 years;
- (ii) That article 24 of the Military Service Act provides that only volunteers will be accepted into the armed forces for active service until the figure set annually by the Ministry of Defence has been met and provided that the following conditions are fulfilled:

- I. Muszą złożyć podanie;
- II. Muszą to być obywatele meksykańscy w wieku od 18 do 30 lat, a w przypadku osób przyjmowanych do armii jako specjaliści — do lat 40;

Osoby w wieku od 16 do 18 lat przyjmowane są do jednostek radarowych na szkolenia na techników na podstawie umów zawieranych z państwem na okres nie dłuższy niż pięć lat. Poza tym, zgodnie z artykułem 25 ustawy o służbie wojskowej, do wcześniejszej służby w siłach zbrojnych mogą zostać przyjęte jedynie te osoby, które:

- I. Mają zamiar wyjechać z kraju w czasie, w którym z mocy prawa powinny rozpocząć obowiązkową służbę wojskową, jeżeli w chwili zwrócenia się o wcześniejsze przyjęcie mają ukończone 16 lat;
- II. Zobowiązane są do zwrócenia się o wcześniejsze przyjęcie do wojska ze względu na naukę.

Maksymalna liczba osób, które mogą zostać przyjęte do wcześniejszej służby wojskowej, ustalana jest corocznie przez Ministerstwo Obrony; oraz:

Oświadczenie wyjaśniające:

Ratyfikując Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawach angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych dnia 25 maja 2000 r., Rząd Meksykańskich Stanów Zjednoczonych uznaje, że wszelka wynikająca z protokołu odpowiedzialność za działania pozarządowych grup zbrojnych polegająca na rekrutacji dzieci w wieku poniżej 18 lat lub ich wykorzystaniu w działaniach wojennych spoczywa wyłącznie na tych grupach, a Państwo Meksykańskie jako takie nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tego tytułu. Państwo Meksykańskie ma przy tym obowiązek przestrzegania zasad międzynarodowego prawa humanitarnego."

Republika Mołdowy

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu Republika Mołdowy oświadcza, że 18 lat to wiek minimalny przy powoływaniu do służby wojskowej w Republice Mołdowy."

Księstwo Monako

Oświadczenie:

"Księstwo Monako oświadcza zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, że jest związane Traktatem francusko-monakijskim z dnia 17 lipca 1918 r. i że na mocy tego traktatu obronę integralności terytorialnej Księstwa Monako zapewnia Republika Francuska.

- I. They must submit an application;
- II. They must be Mexican nationals who are over 18 but not over 30, and must be under 40 in the case of personnel enlisted as specialists in the army;

Those over 16 and under 18 shall be accepted into signals units for training as technicians under contracts with the State not exceeding five years in duration. Moreover, under article 25 of the Military Service Act, only the following persons may be accepted for early enlistment in the armed forces:

- I. Those who wish to leave the country at the time when they would be required by law to undertake military service if they are over 16 at the time of requesting enlistment;
- II. Those who are obliged to request early enlistment because of their studies.

The maximum number of individuals who may be allowed to enlist early shall be set every year by the Ministry of Defence; and

Interpretative declaration:

In ratifying the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, adopted by the General Assembly of the United Nations on 25 May 2000, the Government of the United Mexican States considers that any responsibility deriving therefrom for non-governmental armed groups for the recruitment of children under 18 years or their use in hostilities lies solely with such groups and shall not be applicable to the Mexican State as such. The latter shall have a duty to apply at all times the principles governing international humanitarian law."

Republic of Moldova

Declaration:

"In accordance with article 3 paragraph 2 of the Protocol, the Republic of Moldova declares that the minimum age for recruitment into conscript military service in the Republic of Moldova is 18 years."

Principality of Monaco

Declaration:

"The Principality of Monaco declares, in accordance with article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, that it is bound by the Franco-Monaguesque Treaty of 17 July 1918 and that the French Republic thereby ensures the defence of the territorial integrity of the Principality of Monaco.

W Księstwie Monako jedynymi strukturami o statusie wojskowym są Gwardia Książęca i Straż Pożarna. Zgodnie z przepisami rozporządzenia monarchy nr 8017 z dnia 1 czerwca 1984 r. w sprawie kodeksu policyjnego członkowie Gwardii i Straży Pożarnej muszą mieć co najmniej 21 lat."

Mongolia

Oświadczenie:

"Zgodnie z odnośnym prawem Mongolii dolna granica wieku przy rekrutacji do służby wojskowej to lat 18. Obywatele Mongolii, mężczyźni w wieku od 18 do 25 lat mają obowiązek odbycia służby wojskowej. Mężczyźni w wieku od 18 do 25 lat, którzy nie odbyli służby wojskowej z racji przekonań religijnych bądź moralnych, mogą odbyć służbę zastępczą trwającą od 24 do 27 miesięcy w ramach profesjonalnych jednostek lub wydziałów ratowniczych Departamentu Generalnego Zarządu do spraw katastrof, wspomagając straż graniczną bądź inne organizacje humanitarne."

Republika Mozambiku

Oświadczenie:

"... zgodnie z ustawodawstwem Mozambiku 18 lat to dolna granica wieku przy poborze do narodowych sił zbrojnych,

Republika Mozambiku oświadcza, że zgodnie z prawem wcielanie (do wojska) zaczyna się od lat 20.

Republika Mozambiku dalej oświadcza, że w czasie wojny wiek odpowiedni do służby wojskowej może ulec modyfikacji."

Republika Namibii

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Namibia oświadcza niniejszym, że:

1. Siły Obronne Namibii dopuszczają ochotniczy pobór osób w wieku co najmniej 18 lat.
2. Siły Obronne Namibii przyjęły następujące rozwiązania zabezpieczające przed wymuszonym lub narzuconym poborem osób w wieku od 18 do 25 lat:
  - (a) Co roku w lokalnej prasie i mediach publikowane są ogłoszenia o możliwości podjęcia zawodowej służby wojskowej w Siłach Obronnych Namibii mające na celu zaproszenie młodych mężczyzn i kobiet, zainteresowanych taką służbą, do złożenia podania.
  - (b) Obowiązuje zasada, że kandydat nie ma obowiązku przyjęcia stanowiska, które zaproponują mu Siły Obronne Namibii.

The only bodies having military status in the Principality are the Prince's Guard and the Fire Brigade. In accordance with the provisions of Sovereign Ordinance No. 8017 of 1 June 1984 relating to the Police Code, members of the Guard and the Fire Brigade must be at least 21 years of age."

Mongolia

Declaration:

"Under the relevant law of Mongolia the minimum age for recruitment into military service is 18 years. Mongolian male citizens of 18 to 25 years have the duty to fulfill a military service. Men of 18 to 25 years who have not fulfilled their military service for the reasons of their religious faith or moral belief may fulfill an alternative service for a period of 24 to 27 months with rescue or professional units or divisions of the General Department on Disaster Management, assisting forces of the Border Troops or other humanitarian organizations."

Republic of Mozambique

Declaration:

"... in accordance with the Mozambican legislation, the minimum age for enlistment into its national armed forces is 18 years,

The Republic of Mozambique declares, also that according to the law, the incorporation starts at the age of 20.

The Republic of Mozambique, furthermore declares that in case of war the age for the military service can be modified."

Republic of Namibia

Declaration:

"Pursuant to article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflicts, Namibia hereby declares:

1. The Namibian Defence Force permit voluntary recruitment at the minimum age of 18 years.
2. The Namibian Defence Force have adopted the following safeguards to ensure that recruitment of personnel at the age between 18 and 25 years is not forced or coerced.
  - (a) Advertisements on the availability of military career opportunities in the Namibian Defence Force are placed yearly in the local print and broadcast for the purposes of inviting interested young men and women to apply.
  - (b) As a standpoint the candidate is not obliged to accept the position if the Namibian Defence Force offer a particular position.

- (c) Istnieją możliwości odbywania zawodowej służby wojskowej w piechocie, wojskach inżynieryjnych, siłach powietrznych, siłach morskich, wojskach łączności oraz wojskach medycznych. Potencjalni rekruci przechodzą kurs instruktażowy, podczas którego zapoznają się z wymaganiami wobec nich jako przyszłych żołnierzy pełniących służbę w wymienionych w punkcie 2 c) rodzajach wojsk. Po zakończeniu szkolenia rekruci mogą wybrać swoją drogę kariery.
- (d) Aby wykluczyć jakiegokolwiek formy pośredniego lub bezpośredniego nacisku, Siły Obronne Namibii stosują następujące wymagania:
- i) potencjalny rekrut nie powinien mieć kryminalnej przeszłości ani być wcześniej karany.
  - ii) potencjalni rekruci muszą być obywatelami Namibii.
3. Siły Obronne Namibii przestrzegają zasady i stosują politykę zakazu ochotniczego poboru osób w wieku poniżej 18 lat. W związku z tym:
- i) wymaga się od kandydatów przedstawienia, jako dowodu stwierdzającego wiek, uwierzytelnionych kopii prawnie uznawanych namibijskich dokumentów tożsamości oraz świadectwa urodzenia.
4. Pobór do Sił Obronnych Namibii jest wyłącznie ochotniczy. Namibia nie stosuje poboru obowiązkowego ani żadnych form obowiązkowej służby wojskowej."
- (c) Military career opportunities may emanate from Infantry, Engineering, Air wing, Maritime Wing, Communication and Medical Services. The potential recruits undergo instruction courses to give them an overview of what is expected of them as future soldiers in respect of military career opportunities stated under paragraph 2 c). The recruits may select their career paths after training.
- (d) To ensure the absence of any possible form of remote or direct coercion the Namibian Defence Force requires that:
- i) the potential recruit should not have previous criminal records or convictions.
  - ii) the potential recruits be Namibian Citizens.
3. As a standpoint and policy Namibia Defence Force does not allow voluntary recruitment under the age of 18 years thus:
- i) as proof of age requires that the candidates show certified copies of legally recognised Namibian identity documents as well as birth certificates.
4. All recruitments of personnel in the Namibian Defence Force are voluntary. Namibia does not practice conscription or any form of forced obligatory service."

Republika Federalna Niemiec

Oświadczenie:

„Republika Federalna Niemiec oświadcza, że minimalny wiek lat 17 uważa za wiążący przy dobrowolnej rekrutacji żołnierzy do swych sił zbrojnych zgodnie z warunkami artykułu 2 ustęp 3 Protokołu fakultatywnego. Osoby poniżej lat 18 przyjmuje się do sił zbrojnych jedynie w celu rozpoczęcia szkolenia.

Ochrona dobrowolnych poborowych mających mniej niż 18 lat w związku z ich decyzją o wstąpieniu do sił zbrojnych wynika z potrzeby uzyskania zgody ich opiekunów prawnych oraz z niezbędnego wymogu okazania przez nich dowodu tożsamości bądź paszportu jako wiarygodnego dowodu ich wieku."

Republika Nikaragui

Oświadczenie:

„Zgodnie z obowiązującymi obecnie wymogami młodzi ludzie obojga płci pragnący wstąpić do nikaraguańskich sił zbrojnych muszą:

1. Być w wieku od 18 do 21 lat. W celu zapobieżenia rekrutacji przymusowej albo wymuszonej młodzi ludzie, którzy dokonali wyboru kariery wojskowej, muszą przedłożyć poświadczony notarialnie zezwolenie swych rodziców bądź opiekunów;

Federal Republic of Germany

Declaration:

"The Federal Republic of Germany declares that it considers a minimum age of 17 years to be binding for the voluntary recruitment of soldiers into its armed forces under the terms of Article 3 paragraph 2 of the Optional Protocol. Persons under the age of 18 years shall be recruited into the armed forces solely for the purpose of commencing military training.

The protection of voluntary recruits under the age of 18 years in connection with their decision to join the armed forces is ensured by the need to obtain the consent of their legal guardian and the indispensable requirement that they present an identification card or passport as a reliable proof of their age."

Republic of Nicaragua

Declaration:

"In accordance with the requirements currently in force, young persons of both sexes wishing to enter the Nicaraguan armed forces must:

1. Be between 18 and 21 years of age. Young persons choosing a military career must submit a notarized authorization from their parents or guardians in order to prevent recruitment by force or coercion;

2. Być obywatelami nikaraguańskimi;
3. Odnaczać się sprawnością fizyczną i umysłową;
4. Być stanu wolnego i nie mieć dzieci;
5. Być wolnym od postępowania karnego, nie być karanymi sądownie;
6. Dobrowolnie i w sposób nieprzymuszony zgodzić się na wstąpienie do armii nikaraguańskiej."

Królestwo Norwegii

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu Rząd Królestwa Norwegii oświadcza, że 18 lat to dolna granica wieku przy dobrowolnym zaciągu do sił zbrojnych."

Nowa Zelandia

Oświadczenie:

"Rząd Nowej Zelandii oświadcza, że dolna granica wieku, przy której dopuszcza się ochotniczy pobór do narodowych sił zbrojnych, wynosi 17 lat. Rząd Nowej Zelandii oświadcza ponadto, że przyjął następujące rozwiązania zabezpieczające przed wymuszeniem takiego poboru:

- (a) procedury Sił Obronnych w zakresie rekrutacji, które wymagają, aby osoby odpowiedzialne za rekrutację zapewniły rzeczywistą dobrowolność poboru;
- (b) wymogi prawne dotyczące obowiązku uzyskania zgody rodzica lub opiekuna na powołanie danej osoby do wojska, jeżeli taka zgoda wymagana jest na mocy prawa Nowej Zelandii. Rodzic lub opiekun musi również oświadczyć, że wie, iż zgłaszająca się osoba po skończeniu 18. roku życia będzie podlegała służbie czynnej;
- (c) drobiazgowa i zapewniająca dostęp do informacji procedura rekrutacji, dzięki której każda osoba przed zaprzysiężeniem otrzymuje pełną informację o obowiązkach związanych ze służbą wojskową;
- (d) procedura rekrutacji wymagająca od kandydatów przedstawienia świadectwa urodzenia jako wiarygodnego dowodu stwierdzającego ich wiek."

Sułtanat Omanu

Zastrzeżenie:

"... podlega zastrzeżeniom Sułtanatu do Konwencji o prawach dziecka."

Oświadczenie:

"... osiemnaście lat to wiek minimalny przy zaciągu do sił zbrojnych Ministerstwa Obrony i Sułtana;

2. Be Nicaraguan nationals;
3. Be physically and mentally fit;
4. Be unmarried and without children;
5. Not be subject to criminal proceedings and not have been convicted by the country's jurisdictional bodies;
6. Consent voluntarily and freely to join the Nicaraguan army."

Kingdom of Norway

Declaration:

"Pursuant to Article 3, second paragraph, of the Protocol, the Government of the Kingdom of Norway declares that the minimum age for voluntary recruitment to the armed forces is 18 years."

New Zealand

Declaration:

"The Government of New Zealand declares that the minimum age at which New Zealand will permit voluntary recruitment into its national armed forces shall be 17 years. The Government of New Zealand further declares that the safeguards which it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced include the following:

- (a) Defence Force recruitment procedures requiring that persons responsible for recruitment ensure that such recruitment is genuinely voluntary;
- (b) legislative requirements that the consent of parent or guardian is obtained for enlistment where such consent is necessary under NZ law. The parent or guardian must also acknowledge that the person enlisting will be liable for active service after reaching the age of 18 years;
- (c) a detailed and informative enlistment process, which ensures that all persons are fully informed of the duties involved in military service prior to taking an oath of allegiance; and
- (d) a recruiting procedure, which requires enlistees to produce their birth certificate as reliable proof of age."

Sultanate of Oman

Reservation:

"... subject to the Sultanate's reservations to the Convention on the Rights of the Child."

Declaration:

"... the minimum legal age for enlistment in the Ministry of Defence and the Sultan's armed forces is

świadcstwo urodzenia bądź stwierdzające wiek zaświadczenie wystawione przez kompetentne władze rządowe to środek ostrożności zapewniający podporządkowanie się temu wymogowi; zaciąg jest opcjonalny, nieobowiązkowy.”

Republika Panamy

Oświadczenie:

„Republika Panamy, ratyfikując Protokół, oświadcza, że nie posiada sił zbrojnych. Republika Panamy posiada cywilne siły bezpieczeństwa składające się z Policji Narodowej, Narodowej Służby Powietrznej, Narodowej Służby Morskiej oraz Służby Ochrony Instytucjonalnej. Statuty tych instytucji określają wymogi dotyczące rekrutacji kadry i stanowią, że osoby rekrutowane muszą być w wieku dojrzałym, tj. co najmniej 18 lat.”

Republika Paragwaju

Oświadczenie:

„... postanowiono ustanowić lat 18 jako dolną granicę wieku przy rekrutacji do sił zbrojnych. Środki przyjęte w celu rekrutacji muszą być zgodne z postanowieniami zawartymi w artykule 3 ustęp 2 wspomnianego Protokołu fakultatywnego.”

Republika Peru

Oświadczenie:

„Przedkładając instrument ratyfikacyjny Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, Rząd Peru oświadcza, że zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu określona w prawie krajowym dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do narodowych sił zbrojnych wynosi 18 lat.”

Republika Portugalska

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Republiki Portugalskiej oświadcza, że dolna granica wieku poboru osób — w tym poboru ochotniczego — do narodowych sił zbrojnych wynosi 18 lat. Wiek ten został określony w portugalskim prawie krajowym.”

Rumunia

Oświadczenie:

„Zgodnie z prawem obowiązkowej służbie wojskowej podlegają obywatele rumuńscy, mężczyźni,

eighteen years; that a birth certificate or a certificate of ascertainment of age from the competent governmental authorities constitutes the precautionary measure for ensuring compliance with that requirement; and that enlistment is optional, not compulsory.”

Republic of Panama

Declaration:

“The Republic of Panama, in ratifying the Protocol, declares that it has no armed forces. The Republic of Panama has a civilian security force consisting of the National Police, the National Air Service, the National Maritime Service and the Institutional Protection Service. Their legal charters define the requirements for recruitment of personnel by such institutions and stipulate that recruits must have reached the age of majority, i.e. 18 years.”

Republic of Paraguay

Declaration:

“... it has been decided to set the minimum age for recruitment into the Armed Forces at eighteen (18) years. The measures to be taken for recruitment shall be brought into line with the provisions of article 3, paragraph 3, of the aforementioned Optional Protocol.”

Republic of Peru

Declaration:

“In depositing the instrument of ratification of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the Government of Peru declares that, in compliance with its article 3, paragraph 2, the minimum age for voluntary recruitment into the national armed forces, under national legislation, is 18 years.”

Portuguese Republic

Declaration:

“The Government of Portugal declares, in accordance with article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict that the minimum age for any recruitment — including voluntary — of persons into its national armed forces is 18 years. This age limit is already contained in the Portuguese domestic legislation.”

Romania

Declaration:

“According to the law, military service is compulsory for Romanian citizens, males, who

którzy ukończyli 20 lat; w drodze wyjątku pobór mężczyzn w wieku 18 lat może mieć miejsce w czasie wojny lub, na wniosek zainteresowanego, w czasie pokoju."

Republika Rwandy

Oświadczenie:

"Dolna granica wieku przy poborze ochotniczym: 18 lat.

Dolna granica wieku przy przyjmowaniu do szkół prowadzonych przez lub pod nadzorem sił zbrojnych: nie dotyczy.

Status uczniów w tych szkołach: nie dotyczy.

Jakiego wiarygodnego dowodu stwierdzającego wiek wymaga się przy poborze: świadectwa urodzenia.

Kto wchodzi w skład sił zbrojnych: pełnoletni mężczyźni i kobiety."

Republika Salwadoru

Oświadczenie:

"... stosownie do artykułu 3 ustęp 2 protokołu, o którym mowa powyżej, Rząd Republiki Salwadoru oświadcza, że dolna granica wieku dla obywateli Salwadoru, którzy pragną ochotniczo wstąpić do służby wojskowej, wynosi 16 lat zgodnie z artykułami 2 i 6 ustawy o służbie wojskowej i rezerwie Sił Zbrojnych Salwadoru. Poniżej przedstawiono opis rozwiązań przyjętych przez władze Salwadoru w celu zapewnienia, by pełniona służba wojskowa miała charakter ochotniczy z prawnego punktu widzenia:

- Nieletni w wieku 16 lat musi złożyć do Urzędu Rekrutacji i Rezerw lub jego filii pisemne podanie, w którym jednoznacznie stwierdza wolę pełnienia służby wojskowej;
- Przedstawienie oryginału świadectwa urodzenia lub dokumentu tożsamości nieletniego;
- Dokument potwierdzający, że rodzice, opiekun lub przedstawiciel prawny nieletniego wiedzą i wyrażają zgodę na podjęcie przez nieletniego służby wojskowej, zgodnie z postanowieniami artykułu 206 i kolejnych artykułów rozdziału II o władzy rodzicielskiej kodeksu rodzinnego;
- Pozytywne rozpatrzenie podania zależne jest od zapotrzebowania na służbę wojskową."

Republika Senegalu

Oświadczenie:

"Niniejszym oświadczamy, że dwadzieścia (20) lat to wiek minimalny wymagany przy poborze zwykłym oraz przy zaciągu do szkół oficerskich i podoficerskich.

reached the age of 20, except in case of war or upon request, during peacetime, when they may be recruited after the age of 18."

Republic of Rwanda

Declaration:

"Minimum age for voluntary recruitment: 18 years.

Minimum age for entry into schools operated by or under the control of armed forces: Not applicable.

Status of pupils in these schools: Not applicable.

What reliable proof of age is required: birth certificate.

What do the armed forces comprise: Adult men and women."

Republic of El Salvador

Declaration:

"... pursuant to article 3, paragraph 2 of the above-mentioned Protocol, the Government of the Republic of El Salvador declares that the minimum age for Salvadorans who wish to enlist voluntarily for military service is 16 years, in accordance with articles 2 and 6 of the Act on Military Service and Reserves of the Armed Forces of El Salvador. The following is a description of the safeguards that the relevant Salvadoran authorities have adopted to ensure that the military service provided is legally voluntary:

- The 16-year-old minor must submit a written request to the Recruitment and Reserves Office or its subsidiary offices, unequivocally stating a desire to provide military service;
- Submission of the original birth certificate or minor's card;
- Document certifying knowledge of and consent to the request to provide military service from the minor's parents, guardian or legal representative, all in accordance with the provisions of title II on parental authority, article 206 et seq. of the Family Code;
- Acceptance of the request shall be subject to the needs for military service."

Republic of Senegal

Declaration:

"We hereby declare that the minimum age required for regular conscription and for entry into the schools for officers and sub-officers is twenty (20) years.

Kandydaci zaciągają się indywidualnie, a kontrakty zaciągu oraz ponownego zaciągu podpisują dobrowolnie i osobiście.”

Republika Serbii

Oświadczenie:

„Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu mam zaszczyt poinformować, że postanowienia artykułów 291 i 301 ustawy o Armii Jugosłowiańskiej stanowią, że osoba w wieku poborowym, która ukończyła osiemnaście lat, może w tym samym roku kalendarzowym zostać wcielona do Armii Federacyjnej Republiki Jugosławii. W drodze wyjątku osoba w wieku poborowym może zostać objęta rekrutacją w roku kalendarzowym, w którym kończy 17 lat, na własną prośbę, bądź w czasie stanu wojny w wyniku rozporządzenia Prezydenta Federacyjnej Republiki Jugosławii.

W świetle tego faktu, zgodnie z ustawą, powołane mogą być jedynie osoby, które odbyły służbę wojskową lub przeszły szkolenie wojskowe; dolną granicę wieku przy rekrutacji dobrowolnej w Federacyjnej Republice Jugosławii określono na poziomie lat 18. Zabezpieczenia przed przymusową bądź wymuszoną rekrutacją osób niepełnoletnich zawarto w Kodeksie Karnym Federacyjnej Republiki Jugosławii oraz w kodeksach jej republik składowych, dotyczących przestępstw przeciw prawom i wolnościom obywatelskim oraz zaniedbaniom obowiązków.”

Republika Sierra Leone

Oświadczenie:

„W odniesieniu do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Republiki Sierra Leone oświadcza, że:

1. Dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do Sił Zbrojnych wynosi 18 lat;
2. Nie stosuje się obowiązkowego, przymusowego ani wymuszonego poboru do Narodowych Sił Zbrojnych;
3. Pobór odbywa się wyłącznie na zasadzie dobrowolności.”

Republika Słowacka

Oświadczenie:

„... Republika Słowacka oświadcza, że zgodnie ze swoim prawodawstwem dopuszczalna dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do narodowych sił zbrojnych uregulowana jest w:

Rozdziale 6 ustawy nr 570/2005 w sprawie obowiązkowego poboru oraz o zmianie niektórych ustaw, który przewiduje, że osoba może dobrowolnie poddać się odbyciu obowiązkowej służby wojskowej z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym osiąga 19. rok życia;

Candidates shall enlist in an individual capacity and shall sign enlistment and re-enlistment contracts freely and in person.”

Republic of Serbia

Declaration:

”Pursuant to article 3(2) of the Protocol, I have the honour to inform that the provisions of articles 291 and 301 of the Law on the Yugoslav Army specified that a person of military age who has turned eighteen may be recruited into the Army of the Federal Republic of Yugoslavia in that calendar year. The person of military age may only exceptionally be recruited in the calendar year in which he turns seventeen, at his own request, or during a state of war by order of the President of the Federal Republic of Yugoslavia.

In the light of the fact that, under the Law, only persons who have done their military service or have undergone the required military training may be called up, the minimum age for voluntary recruitment in the Federal Republic of Yugoslavia has been set at eighteen. Safeguards that recruitment of underage persons will not be forced or coerced are provided in the Penal Code of the Federal Republic of Yugoslavia and those of its constituent republics, relating to the criminal act against civil rights and liberties and dereliction of duty.”

Republic of Sierra Leone

Declaration:

”With regard to article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the participation of Children in Armed Conflict, the Government of the Republic of Sierra Leone declares that:

1. The minimum age for voluntary recruitment into the Armed Forces is 18 years;
2. There is no compulsory, forced or coerced recruitment into the National Armed Forces;
3. Recruitment is exclusively on a voluntary basis.”

Slovak Republic

Declaration:

” ... the Slovak Republic declares that according to its legislation, the minimum age at which voluntary recruitment into its national armed forces is permitted, is regulated by:

Act No. 570/2005 on the Conscription Obligation and on Amendment of certain Acts section 6, which stipulates that a person can voluntarily accept the conscription obligation as of 1st January of the calendar year in which he/she reaches the age of 19 years; and

Rozdziale 13 ustawy nr 346/2005 w sprawie Państwowej Służby Zawodowych Żołnierzy Sił Zbrojnych Republiki Słowackiej oraz o zmianie niektórych ustaw, który przewiduje wstąpienie do państwowej służby żołnierzy zawodowych, po skończeniu 18 roku życia.

Fakt, że zgodnie z Konstytucją Republiki Słowackiej pobór może odbywać się wyłącznie na podstawie prawa krajowego, jest wystarczającym zabezpieczeniem gwarantującym, że pobór ten nie jest przymusowy lub wymuszony."

Republika Słowenii

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Republika Słowenii oświadcza, że 18 lat to wiek minimalny dopuszczanej przez nią dobrowolnej rekrutacji do swych sił zbrojnych. Wiek minimalny odnosi się w równym stopniu do mężczyzn i kobiet. Przy stopniowym odchodzeniu od systemu rekrutacji i wprowadzaniu zawodowej służby wojskowej zarówno kontraktowe siły rezerwowe, jak i służba w narodowych siłach zbrojnych, stają się dobrowolne, regulowane kontraktem między dwoma stronami."

Demokratyczno-Socjalistyczna Republika Sri Lanki

Oświadczenie:

"Demokratyczno-Socjalistyczna Republika Sri Lanki [...] oświadcza zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 protokołu, że zgodnie z prawem Sri Lanki:

- (a) nie stosuje się obowiązkowego, przymusowego ani wymuszonego poboru do narodowych sił zbrojnych;
- (b) pobór odbywa się wyłącznie na zasadzie dobrowolności;
- (c) dolna granica wieku przy ochotniczym poborze do narodowych sił zbrojnych wynosi osiemnaście lat."

Stany Zjednoczone Ameryki

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki oświadcza, że:

- (A) siedemnaście lat to wiek minimalny, w jakim Stany Zjednoczone dopuszczają dobrowolną rekrutację do Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych;
- (B) Stany Zjednoczone ustanowiły zabezpieczenia w celu zapewnienia, że rekrutacja taka nie jest przymusowa bądź wymuszona, w tym wymóg zawarty w paragrafie 505 (a) tytułu 10 Kodeksu Stanów Zjednoczonych, że nikt, kto nie ukończył 18 lat,

Act No. 346/2005 on the State Service of the Professional Soldiers of the Armed Forces of the Slovak Republic and on Amendment of certain Acts section 13, which stipulates reaching the age of 18 years as the requirement for admission to the state service of the professional soldier.

The fact, that the recruitment can be performed exclusively on the basis of a law in accordance with the Constitution of the Slovak Republic, is the sufficient safeguard to ensure that such recruitment is not forced or coerced."

Republic of Slovenia

Declaration:

"In compliance with Article 3, Paragraph 2, of the Optional Protocol, the Republic of Slovenia declares that the minimum age at which it will permit voluntary recruitment into its national armed forces is 18 years. The minimum age shall apply equally to men and women. By phasing out the recruitment system and introducing professional military service, the contractual reserve forces and service in the national armed forces shall be voluntary and regulated by a contract between the two parties."

Democratic Socialist Republic of Sri Lanka

Declaration:

"The Democratic Socialist Republic of Sri Lanka [...] declares in accordance with article 3 (2) of [the Protocol] that under the laws of Sri Lanka:

- (a) there is no compulsory, forced or coerced recruitment into the national armed forces;
- (b) recruitment is solely on a voluntary basis;
- (c) the minimum age for voluntary recruitment into national armed forces is 18 years."

United States of America

Declaration:

"The Government of the United States of America declares, pursuant to Article 3 (2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict that —

- (A) the minimum age at which the United States permits voluntary recruitment into the Armed Forces of the United States is 17 years of age;
- (B) The United States has established safeguards to ensure that such recruitment is not forced or coerced, including a requirement in section 505 (a) of title 10, United States Code, that no person under 18 years of age may be originally enlisted

nie może po raz pierwszy zostać wcielony do Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych bez pisemnej zgody swego rodzica lub opiekuna, jeśli rodzic lub opiekun ma prawo do sprawowania opieki i kontroli nad tą osobą;

- (C) każda osoba zwerbowana do Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych jest w sposób wyczerpujący pouczona i musi podpisać kontrakt zaciągu, które razem wyrażają obowiązki związane ze służbą wojskową; oraz
- (D) wszystkie osoby zwerbowane do Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych muszą przed rozpoczęciem służby w sposób wiarygodny udowodnić swój wiek."

in the Armed Forces of the United States without the written consent of the person's parent or guardian, if the parent or guardian is entitled to the person's custody and control;

- (C) each person recruited into the Armed Forces of the United States receives a comprehensive briefing and must sign an enlistment contract that, taken together, specify the duties involved in military service; and
- (D) all persons recruited into the Armed Forces of the United States must provide reliable proof of age before their entry into military service."

Objaśnienia:

(1) NIE ZAKŁADA SIĘ PRZYJĘCIA ZOBOWIĄZAŃ WYNIKŁYCH Z KONWENCJI O PRAWACH DZIECKA. — W rozumieniu Stanów Zjednoczonych, stając się stroną Protokołu, Stany Zjednoczone nie biorą na siebie żadnych zobowiązań wynikłych z Konwencji o prawach dziecka.

(2) IMPLEMENTACJA ZOBOWIĄZANIA NIE ZEZWALA NA BEZPOŚREDNI UDZIAŁ DZIECI W DZIAŁANIACH ZBROJNYCH. — W rozumieniu Stanów Zjednoczonych, w związku z artykułem 1 Protokołu —

(A) termin „środki wykonalne” oznacza środki praktyczne lub wykonalne, zastosowane przy wzięciu pod uwagę wszelkich okoliczności w danym momencie, w tym względów humanitarnych i wojskowych;

(B) zwrot „bezpośredni udział w działaniach zbrojnych” —

(i) oznacza podejmowane wprost i faktycznie na polu bitwy działania, które mogą zaszkodzić wrogowi, ponieważ istnieje bezpośredni związek przyczynowy między podjętymi działaniami a szkodą wyrządzoną wrogowi; a

(ii) nie oznacza pośredniego udziału w działaniach zbrojnych, takich jak np. gromadzenie i przekazywanie informacji wojskowych, przewóz broni, materiałów wojennych i innego rodzaju zaopatrzenia, czy rozmieszczenie na wysuniętych pozycjach; natomiast

(C) wszelkie decyzje dowódcy wojskowego, personelu wojskowego bądź innej osoby odpowiedzialnej za planowanie, zatwierdzanie lub wykonywanie czynności o charakterze wojskowym, łącznie z przydzielaniem zadań personelowi wojskowemu, ocenia się jedynie na podstawie wszelkich relewantnych okoliczności oraz na podstawie przeprowadzonej przez tę osobę oceny informacji w rozsądny sposób dostępnych tej osobie w czasie, gdy osoba ta planowała, zatwierdzała bądź wykonywała omawianą czynność, a nie ocenia się jej na

Understandings:

(1) NO ASSUMPTION OF OBLIGATIONS UNDER THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD. — The United States understands that the United States assumes no obligations under the Convention on the Rights of the Child by becoming a party to the Protocol.

(2) IMPLEMENTATION OF OBLIGATION NOT TO PERMIT CHILDREN TO TAKE DIRECT PART IN HOSTILITIES. — The United States understands that, with respect to Article 1 of the Protocol —

(A) the term "feasible measures" means those measures that are practical or practically possible, taking into account all the circumstances ruling at the time, including humanitarian and military considerations;

(B) the phrase "direct part in hostilities" —

(i) means immediate and actual action on the battlefield likely to cause harm to the enemy because there is a direct causal relationship between the activity engaged in and the harm done to the enemy; and

(ii) does not mean indirect participation in hostilities, such as gathering and transmitting military information, transporting weapons, munitions, or other supplies, or forward deployment; and

(C) any decision by any military commander, military personnel, or other person responsible for planning, authorizing, or executing military action, including the assignment of military personnel, shall only be judged on the basis of all the relevant circumstances and on the basis of that person's assessment of the information reasonably available to the person at the time the person planned, authorized, or executed the action under review, and shall not be judged on the basis of information that comes

podstawie informacji uzyskanych już po podjęciu omawianego działania.

- (3) WIEK MINIMALNY PRZY REKRUTACJI DOBROWOLNEJ. — Stany Zjednoczone rozumieją, że artykuł 3 Protokołu nakłada na Państwa-Strony Protokołu zobowiązanie podniesienia dolnej granicy wieku przy rekrutacji dobrowolnej do swych narodowych sił zbrojnych z obecnego standardu międzynarodowego lat 15.
- (4) GRUPY ZBROJNE. — Stany Zjednoczone rozumieją, że termin „grupy zbrojne” zawarty w artykule 4 Protokołu oznacza pozarządowe grupy zbrojne, takie jak grupy buntownicze, dysydencje siły zbrojne i inne grupy powstańcze.
- (5) BRAK PODSTAW DLA WŁADZY SĄDOWNICZEJ JAKIEGOKOLWIEK TRYBUNAŁU MIĘDZYNARODOWEGO. — Stany Zjednoczone rozumieją, że nic z tego, co zawarto w Protokole, nie stanowi podstawy dla władzy sądowniczej jakiegokolwiek trybunału międzynarodowego, w tym dla Międzynarodowego Trybunału Karnego.”

Stolica Apostolska

Oświadczenie:

„W nawiązaniu do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu Stolica Apostolska oświadcza, że, jeżeli chodzi o Miasto-Państwo Watykan, przyjęty w 1976 r. Regulamin Papieskiej Gwardii Szwajcarskiej stanowi, że pobór jej członków ma wyłącznie charakter ochotniczy i że dolna granica wieku wynosi 19 lat.”

Republika Sudanu

Oświadczenie:

„zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Rząd Republiki Sudanu oświadcza, że Republika Sudanu popiera utrzymanie minimalnego wieku 18 lat do odbycia dobrowolnej służby w siłach zbrojnych Republiki Sudanu oraz jest przeciwny przymusowemu lub dobrowolnemu poborowi osób poniżej 18. roku życia.”

Syryjska Republika Arabska

Oświadczenia:

„Ratyfikacja przez Syryjską Republikę Arabską dwóch Protokołów fakultatywnych w żadnym razie nie oznacza uznania Izraela i nie doprowadzi do rozpoczęcia jakichkolwiek kontaktów z Izraelem w materii będącej przedmiotem postanowień Protokołów.”

„Syryjska Republika Arabska oświadcza, że obowiązujące przepisy prawne dotyczące Ministerstwa Obrony Syryjskiej Republiki Arabskiej nie zezwalają żadnej osobie poniżej lat 18 na wstąpienie do czynnych sił zbrojnych bądź ciał czy formacji rezerwowych oraz nie zezwalają na prowadzenie zaciągu kogokolwiek poniżej tego wieku.”

to light after the action under review was taken.

- (3) MINIMUM AGE FOR VOLUNTARY RECRUITMENT. — The United States understands that Article 3 of the Protocol obligates States Parties to the Protocol to raise the minimum age for voluntary recruitment into their national armed forces from the current international standard of 15 years of age.
- (4) ARMED GROUPS. — The United States understands that the term “armed groups” in Article 4 of the Protocol means nongovernmental armed groups such as rebel groups, dissident armed forces, and other insurgent groups.
- (5) NO BASIS FOR JURISDICTION BY ANY INTERNATIONAL TRIBUNAL. — The United States understands that nothing in the Protocol establishes a basis for jurisdiction by any international tribunal, including the International Criminal Court.”

Holy See

Declaration:

“The Holy See, with regard to article 3, paragraph 2, of the Protocol, declares that, for what concerns the Vatican City State, the Regulations of the Pontifical Swiss Guard, approved in 1976, establish that the recruitment of its members is only voluntary and that the minimum age is set forth at 19 years.”

Republic of the Sudan

Declaration:

“... pursuant to article 3 (2) of the Optional Protocol, the Government of the Republic of the Sudan declares that the Republic of the Sudan is committed to maintain the minimum age for voluntary service in the Sudan armed forces at 18, and to maintain the prohibition of forced or voluntary conscription of any person under the age of 18 years.”

Syrian Arab Republic

Declarations:

“Ratification of the two Optional Protocols by the Syrian Arab Republic shall not in any event imply recognition of Israel and shall not lead to entry into any dealings with Israel in the matters governed by the provisions of the Protocols.”

“The Syrian Arab Republic declares that the statutes in force and the legislation applicable to the Ministry of Defence of the Syrian Arab Republic do not permit any person under 18 years of age to join the active armed forces or the reserve bodies or formations and do not permit the enlistment of any person under that age.”

Konfederacja Szwajcarska*Oświadczenie:*

„Rząd Szwajcarii oświadcza zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego, że dolna granica wieku przy poborze ochotników do narodowych sił zbrojnych wynosi osiemnaście lat. Wiek ten określony jest przez szwajcarski system prawny.”

Królestwo Szwecji*Oświadczenie:*

„...zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego [...] lat osiemnaście (18) to wiek minimalny wymagany przy dobrowolnej rekrutacji do Szwedzkich Narodowych Sił Zbrojnych.”

Republika Tadżykistanu*Oświadczenie:*

„W imieniu Republiki Tadżykistanu Ministerstwo Spraw Zagranicznych ma zaszczyt oświadczyć, że zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne ochotniczy pobór do sił zbrojnych Republiki Tadżykistanu osób, które nie ukończyły osiemnastego roku życia, jest zabroniony.”

Królestwo Tajlandii*Oświadczenia:*

1. Służba wojskowa jest obowiązkowa z mocy prawa. Tajscy mężczyźni po osiągnięciu wieku 18 lat są zobligowani do zarejestrowania się na listach rezerwistów. W wieku 21 lat wybrani rezerwiści przechodzą do służby czynnej. Rezerwiści mogą także ochotniczo zgłaszać się do odbycia służby czynnej w narodowych siłach zbrojnych. Kobiety są wyłączone z obowiązkowej służby wojskowej, zarówno w czasie pokoju, jak i wojny, ale są zobowiązane do wykonywania innych przewidzianych prawem obowiązków.
2. W czasie wojny lub wobec szczególnego zagrożenia państwa rezerwiści (mężczyźni powyżej 18. roku życia) mogą zostać wcieleni do sił zbrojnych.
3. Dostęp do szkół wojskowych, takich jak Szkoła Podoficerów Armii, Powietrzno-Techniczna Szkoła Treningowa, Szkoła Podoficerów Marynarki Wojennej, Przygotowawcza Akademia Szkoły Sił Zbrojnych i Akademię Marynarki Wojennej i Sił Powietrznych, jest otwarty dla ochotników, w zależności od wyników na egzaminach wstępnych i pod warunkiem, że ich rodzice lub opiekunowie prawni wyrażą na to zgodę.
4. Studenci szkół wyższych i uniwersytetów bez względu na płeć mogą ochotniczo wnioskować o szkolenie wojskowe ze strony Dowództwa Sił Rezerwy; bez wyjątku muszą posiadać oni zgodę rodziców lub opiekunów prawnych. Studenci,

Swiss Confederation*Declaration:*

“The Swiss Government declares, in accordance with article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol, that the minimum age for the recruitment of volunteers into its national armed forces is 18 years. That age is specified by the Swiss legal system.”

Kingdom of Sweden*Declaration:*

“... in accordance with Article 3 paragraph 2 of the Optional Protocol, [...] the minimum age required for voluntary recruitment into the Swedish National Armed Forces is eighteen (18) years.”

Republic of Tajikistan*Declaration:*

“On behalf of the Republic of Tajikistan, the Ministry of Foreign Affairs has the honor to declare that, in accordance with [paragraph] 2 of article 3 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of a Child with respect to participation of children in military conflicts, the voluntarily recruitment of those under age of 18 to the armed forces of the Republic of Tajikistan shall be prohibited.”

Kingdom of Thailand*Declarations:*

1. Military service is compulsory by law. Thai men reaching the age of 18 have a duty to register on the inactive military personnel list. At the age of 21, selected inactive military personnel will become active military personnel. Inactive military personnel may also voluntarily apply to become active military personnel to serve in the national armed forces. Women are exempt from compulsory military service both in times of peace and in times of war, but are subjected to other duties assigned by law.
2. In times of war or national crisis, inactive military personnel (men aged over 18) may be recruited to participate in the armed forces.
3. Admittances to military schools such as Army Non-commissioned Officer School, Air technical Training School, Navy Non-Commissioned Officer School, Armed Forces Academies Preparatory School and Army, Naval, and Air Forces Academies is on a voluntary basis, depending on the success in the entrance examinations and subject to the consent of parents or legal guardians.
4. High school and university students regardless of gender may voluntarily apply to receive military training from the Army Reserve Command, with the consent of parents or legal guardians, without any exception. Students who complete

którzy ukończą 3-letnie szkolenie, zostają zwolnieni z czynnej służby wojskowej po osiągnięciu wieku 21 lat.

5. Pozarządowe milicje są zakazane prawem, bez względu na wiek służących w nich osób."

Zjednoczona Republika Tanzanii

Oświadczenie:

"Wiekami minimalnym przy dobrowolnej rekrutacji w warunkach konfliktu zbrojnego jest lat osiemnaście."

Demokratyczna Republika Timoru Wschodniego

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Timoru Wschodniego oświadcza, że zgodnie z prawem krajowym Timoru Wschodniego minimalny wiek do ochotniczego zaciągu do narodowych sił zbrojnych wynosi 18 lat."

Republika Togijska

Oświadczenie:

"W związku z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Rząd Republiki Togijskiej:

- (i) Deklaruje, że minimalny wiek, który pozwala na rekrutację do narodowych sił zbrojnych, wynosi osiemnaście (18) lat.
- (ii) Poniżej zamieszczono opisy zabezpieczeń, które wprowadził Rząd w celu zapewnienia, że taka rekrutacja nie jest przymusowa bądź narzucona:

Żadna osoba w wieku poniżej 18 lat nie może być ani wcielona, ani zakwalifikowana do wcielenia, nawet ochotniczo, ani zarejestrowana jako członek Togijskich Sił Zbrojnych (FAT).

Obowiązkowa, powszechna służba wojskowa w Togo nie istnieje.

Rekrutacja jest ogólnonarodowa, ochotnicza, przeprowadzana publicznie z okazaniem świadectwa urodzin, świadectw ukończenia szkół lub szkoleń oraz uzyskanych dyplomów.

Wszyscy rekruci przechodzą rygorystyczne badania lekarskie."

Republika Tunezyjska

Oświadczenie:

"Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Republika Tunezji oświadcza, co następuje:

Zgodnie z prawem tunezyjskim wiek minimalny przy rekrutacji obywateli Tunezji do sił zbrojnych wynosi 18 lat.

3 years' training are exempt from military service (as active military personnel) when they reach the age of 21.

5. Non-governmental militias are prohibited by law, regardless of the age of persons concerned."

United Republic of Tanzania

Declaration:

"The minimum age for the voluntary recruitment into armed conflict is eighteen years."

Democratic Republic of East Timor

Declaration:

"Pursuant to Article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed conflicts the Government of Timor-Leste declares, that the minimum age for voluntary recruitment into its national armed forces is 18 years, as specified by the domestic law of Timor-Leste."

Togolese Republic

Declaration:

"In accordance with article 3 (2) of the Optional Protocol, the Government of the Republic of Togo:

- (i) Declares that the minimum age at which voluntary recruitment into its national armed forces is permitted is eighteen (18) years;
- (ii) The following is a description of the safeguards that the Government has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced:

Any person under 18 years of age cannot be recruited, neither accepted for recruitment, even voluntarily, nor registered as a member of the Togolese Armed Forces (FAT).

National military service does not exist in Togo.

The recruitment is national, voluntary, conducted in public upon presentation of a birth certificate, a school or training certificate and of diplomas obtained.

All recruits undergo a rigorous medical examination."

Republic of Tunisia

Declaration:

"In accordance with article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the Republic of Tunisia declares the following:

Under Tunisian law, the minimum age for voluntary recruitment of Tunisian citizens into the armed forces is 18 years.

Zgodnie z artykułem 1 ustawy o służbie wojskowej nr 51-1989 z dnia 14 marca 1989 r., „wszyscy obywatele w wieku lat 20 pełnią osobiście narodową służbę wojskową, z wyjątkiem przypadków zaistnienia potwierdzonej zaświadczeniem przeszkody natury medycznej. Jednakże obywatele mogą na własną prośbę i za zgodą opiekunów prawnych pełnić służbę wojskową w wieku lat 18 po uzyskaniu akceptacji Sekretarza Generalnego Ministerstwa Obrony.”

Zgodnie z artykułem 27 ustawy o służbie wojskowej nr 51-1989 z dnia 14 marca 1989 r. „każdy obywatel w wieku od 18 do 23 lat może zostać przyjęty do szkół wojskowych na warunkach określonych przez Sekretarza Generalnego Ministerstwa Obrony. Młodzi ludzie, którzy nie osiągnęli dojrzałości, muszą w pierwszym rzędzie uzyskać zgodę swych opiekunów prawnych; w takim przypadku pierwszy rok służby zostanie zaliczony na poczet spełnienia obowiązku służby wojskowej i potraktowany jako zaciąg dokonany jeszcze przed powołaniem do wojska.”

Artykuły 1 i 27 ustawy z dnia 14 marca 1989 r. zapewniają zabezpieczenia prawne dla obywateli poniżej lat 18, jako że przyjęcia do narodowej służby wojskowej bądź rekrutacja do sił zbrojnych odbywają się ściśle na warunkach dobrowolności.”

Republika Turcji

Oświadczenia:

„1. Zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego Republika Turcji oświadcza, że w Turcji służba wojskowa jest obowiązkowa. Jednakże obywatele tureccy nie są objęci obowiązkiem służby wojskowej przed osiągnięciem określonej prawem dojrzałości. Zgodnie z Tureckim Kodeksem Wojskowym służba wojskowa rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku, w którym rekrut kończy lat dwadzieścia. W wypadku mobilizacji czy stanu wyjątkowego osoby, które kwalifikują się do służby wojskowej, mogą być objęte rekrutacją w wieku lat 19.

W Turcji nie ma rekrutacji dobrowolnej.

Jednakże artykuł 11 Kodeksu Wojskowego przewiduje dobrowolny zaciąg do marynarki wojennej i żandarmerii oraz podoficerów w minimalnym wieku lat 18. Nie mniej w praktyce nie stosuje się tego artykułu, który jest zgodny z regulacją Protokołu fakultatywnego.

Studenci szkół wojskowych, którzy są wyłączeni z Protokołu fakultatywnego zgodnie z jego artykułem 3 ustęp 5, nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej. Zgodnie z tureckim systemem prawnym studentów tych nie uważa się za „żołnierzy”, więc nie podlegają oni „służbie wojskowej”.

2. Do uczelni wojskowych i szkół przygotowujących do szkół podoficerskich przyjmuje się na zasadzie dobrowolności, w zależności od powodzenia na

In accordance with article 1 of Act No. 51-1989 of 14 March 1989 on military service, “all citizens aged 20 shall perform national service in person, except in the case of a medically certified impediment. However, citizens may, at their request, and with the consent of their legal guardian, perform military service at the age of 18 years, subject to the approval of the Secretary General of the Ministry of Defence.”

In accordance with article 27 of Act No. 51-1989 of 14 March 1989 on military service, “any citizen between the ages of 18 and 23 may be admitted into military schools subject to such conditions as may be determined by the Secretary General of the Ministry of Defence. Young people who have not attained the age of majority must first get the consent of their legal guardian; in such case, the first year of service shall count towards the fulfilment of military service obligations and be considered as enlistment before call-up.”

Articles 1 and 27 of the Act of 14 March 1989 provide legal safeguards for citizens under the age of 18 years, since acceptance into national military service or recruitment into the armed forces is on a strictly voluntary basis.”

Republic of Turkey

Declarations:

“1. The Republic of Turkey declares, in accordance with Article 3 (2) of the Optional Protocol, that military service is compulsory in Turkey, however Turkish citizens are not subjected to compulsory military service before reaching the legal age of maturity. In accordance with the Turkish Military Code, military service begins on 1st January of the twentieth age; in cases of mobilisation and state of emergency, individuals who are liable to military service may be recruited at the age of 19.

There is no voluntary recruitment in Turkey.

However, Article 11 of the Military Code envisages a voluntary recruitment for navy and gendarmery classes and non-commissioned officers at a minimum age of 18. Nevertheless, this article, which is in compliance with the regulation of the Optional Protocol, is not applied in practice.

Students of military schools, who are exempted from the Optional Protocol according to Article 3 (5) of this protocol, are not subjected to compulsory military service. Under the Turkish legal system, such students are not considered as “soldiers” and are not held liable for “military service”.

2. Admittance to the military high schools and preparatory non-commissioned officer schools is on a voluntary basis, depending on success in the

egzaminach wstępnych oraz za zgodą rodziców albo opiekunów prawnych. Studenci, którzy ukończyli naukę w szkole podstawowej i wstąpili do tego rodzaju szkół mając minimum lat 15, mogą z nich wystąpić w dowolnym momencie, jeśli sobie tego życzą.”

Zastrzeżenia:

„Republika Turcji oświadcza, że postanowienia istniejącego Protokołu fakultatywnego będzie implementować jedynie wobec Państw-Stron, które uznaje i z którymi utrzymuje stosunki dyplomatyczne.”

„Republika Turcji oświadcza odnośnie do artykułu 3 ustęp 5 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, że zastrzeżenie, jakie poczyniła do artykułu 29 Konwencji o prawach dziecka, o którym mowa w rzeczonym ustępie Protokołu fakultatywnego, w pełni zachowuje swoją aktualność.”

Turkmenistan

Oświadczenie:

„Objęci poborem do służby wojskowej są obywatele płci męskiej od lat 18 do 30, którzy nie kwalifikują się do zwolnienia bądź odroczenia służby.

Decyzję w sprawie powołania obywatela do służby wojskowej podejmuje się, gdy osiągnie on lat 18.

Decyzję w sprawie powołania do służby wojskowej obywatela w wieku lat 17 podejmuje się po złożeniu przez niego osobistego podania o przyjęcie go do dobrowolnej służby wojskowej.”

Republika Ugandy

Oświadczenie:

„Rząd Republiki Ugandy oświadcza, że dolna granica wieku przy poborze osób do sił zbrojnych jest określona przez prawo i wynosi osiemnaście (18) lat. Pobór odbywa się wyłącznie na zasadzie dobrowolności, przy świadomej zgodzie rekrutowanych. W Ugandzie nie stosuje się poboru obowiązkowego.

Rząd Republiki Ugandy zastrzega sobie prawo uzupełnienia, zmiany lub wzmocnienia niniejszego oświadczenia, w dowolnym czasie, w drodze powiadomienia Sekretarza Generalnego ONZ. Takie powiadomienia będą obowiązywały od dnia ich otrzymania przez Sekretarza Generalnego ONZ.”

Ukraina

Oświadczenie:

„Ukraina potwierdza swoje zobowiązanie określone artykułem 38 Konwencji o prawach dziecka w spra-

entrance examinations and with the consent of parents or legal guardians. Students who have completed their primary school education and enrolled into such schools at a minimum age of 15 can quit them at any time if they so wish.”

Reservations:

“The Republic of Turkey declares that it will implement the provisions of the existing Optional Protocol only to the States Parties which it recognizes and with which it has diplomatic relations.”

“The Republic of Turkey declares with regard to Article 3 (5) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict that the reservation it made to Article 29 of the Convention on the Rights of the Child, which is referred to in the said paragraph of the Optional Protocol, fully retains its validity.”

Turkmenistan

Declaration:

“A citizen of male sex at the age of 18 to 30 years, which has no right to discharge or deferment from conscription, is subject to a call to military service.

Decision on conscription of a citizen to a military service can be adopted after he has reached 18 years of age.

Decision to call a citizen to a military service can be adopted after achievement by him of 17 years of age after his personal application for voluntary military service.”

Republic of Uganda

Declaration:

“The Government of the Republic of Uganda declares that the minimum age for the recruitment of persons into the armed forces is by law set at eighteen (18) years. Recruitment is entirely and squarely voluntary and is carried out with the full informed consent of the persons being recruited. There is no conscription in Uganda.

The Government of the Republic of Uganda reserves the right at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, to add, amend or strengthen the present declaration. Such notifications shall take effect from the date of their receipt by the Secretary-General of the United Nations.”

Ukraine

Declaration:

“Ukraine confirms its obligations taken under Article 38 of the Convention on the Rights of the Child

wie angażowania dzieci w konflikty zbrojne i, odnosząc się do artykułu 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego, oświadcza, że minimalnym wiekiem zezwalającym na dobrowolne wstąpienie (na podstawie umowy) do narodowych sił zbrojnych jest 19 lat.

Ukraina, zgodnie z postanowieniami prawa krajowego, gwarantuje swoje przywiązanie do zasady dobrowolności w procesie poboru obywateli do sił zbrojnych na zasadzie umowy bez przejawu przemocy i nacisku."

Wschodnia Republika Urugwaju

Oświadczenie:

"Realizując zobowiązanie określone w artykule 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne Rząd Wschodniej Republiki Urugwaju, działając zgodnie z zastrzeżeniem poczynionym w momencie składania dokumentu ratyfikacyjnego do Konwencji o prawach dziecka, oświadcza, że pełniąc swą suwerenność i postępując w zgodzie z prawem krajowym nie zezwala w żadnych okolicznościach na dobrowolną rekrutację do sił zbrojnych osób, które nie ukończyły 18 lat życia."

Boliwariańska Republika Wenezueli

Oświadczenie:

"Zgodnie z postanowieniami Konstytucji i przepisami prawa Republiki wiek minimalny do poboru oraz dobrowolnej rekrutacji do narodowych sił zbrojnych Boliwariańskiej Republiki Wenezueli to lat 18 do 50.

Zabezpieczenia przyjęte przez Rząd Boliwariańskiej Republiki Wenezueli mające zapewnić, że rekrutacja ta nie odbywa się przymusowo bądź w sposób wymuszony, wyglądają następująco:

1. Artykuł 134 Konstytucji Boliwariańskiej Republiki Wenezueli stanowi:

"Każdy ma zgodny z prawem obowiązek świadczyć konieczną służbę cywilną bądź wojskową na rzecz obrony, zachowania i rozwoju kraju albo podjąć działania w sytuacjach dla społeczeństwa wyjątkowych. Nikogo nie można poddawać rekrutacji przymusowej."

2. Gdy osobę poddano rekrutacji przymusowej, artykuł 27 ustęp pierwszy Konstytucji Boliwariańskiej Republiki Wenezueli stanowi, że: „każdy ma prawo do sądowej ochrony korzystania przez siebie z wszelkich konstytucyjnych praw i gwarancji, również tych nieodłącznych praw osobistych, których w sposób jednoznaczny nie zawarto w niniejszej konstytucji bądź w międzynarodowych dokumentach praw człowieka."

in case of the armed conflicts which concern children and, referring to paragraph 2 of Article 3 of the Optional Protocol, declares hereby that the minimum age for the voluntary (on a contractual basis) joining into its national armed forces is 19 years.

Ukraine, in accordance with the provisions of its national legislation, guarantees its adherence to the exclusive principle of voluntarism in the process of recruitment of citizens into its armed forces on a contractual basis, without any manifestation of violence and enforcement."

Eastern Republic of Uruguay

Declaration:

"In fulfilment of the obligation laid down in article 3, paragraph 2 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, the Government of the Eastern Republic of Uruguay, in line with the reservation made at the time of depositing the instrument of ratification of the Convention on the Rights of the Child, declares that in exercise of its sovereignty and in accordance with domestic law, it does not under any circumstances permit voluntary recruitment into the armed forces of persons under 18 years of age."

Bolivarian Republic of Venezuela

Declaration:

"The minimum age for conscription and voluntary enlistment into the national armed forces of the Bolivarian Republic of Venezuela is between 18 and 50 years, in accordance with the provisions of the Constitution and laws of the Republic.

The safeguards adopted by the Government of the Bolivarian Republic of Venezuela to ensure that such recruitment is not forced or coerced are as follows:

1. Article 134 of the Constitution of the Bolivarian Republic of Venezuela provides:

"Everyone, in accordance with the law, has the duty to provide the necessary civilian or military services for the defence, preservation and development of the country, or to deal with situations of public emergency. No one may be subjected to forced recruitment."

2. When a person has been subjected to forced recruitment, article 27, first paragraph of the Constitution of the Bolivarian Republic of Venezuela provides that: "everyone has the right to be protected by the courts in the enjoyment and exercise of all constitutional rights and guarantees, including those inherent personal rights which are not expressly laid down in this Constitution or in the international human rights instruments".

3. Konstytucja również stanowi w ustępie pierwszym artykułu 31, że „zgodnie z postanowieniami traktatów o prawach człowieka oraz paktów i konwencji ratyfikowanych przez Republikę każdy ma prawo do wystosowywania do powołanych w tym celu organów petycji bądź skarg w celu uzyskania ochrony praw człowieka.”
4. Ponadto artykuł 4 ustawy o poborze i zaciągu do wojska stanowi, że wiek właściwy do odbycia służby wojskowej w okresie, w którym Wenezuelczycy mają zobowiązania o charakterze wojskowym, to 18 do 50 lat. Żaden Wenezuelczyk, który nie ukończył lat 18, nie ma zobowiązań o charakterze wojskowym ani nie ma obowiązku zarejestrowania się w celu odbycia służby wojskowej.”

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Oświadczenia:

„Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej podejmie wszelkie możliwe kroki w celu zapewnienia, by członkowie sił zbrojnych Królestwa, którzy nie ukończyli 18. roku życia, nie brali bezpośredniego udziału w działaniach wojennych.

Zjednoczone Królestwo uznaje, że artykuł 1 Protokołu fakultatywnego nie wyklucza wysłania członków sił zbrojnych w wieku poniżej 18 lat w celu bezpośredniego udziału w działaniach wojennych, jeżeli:

- (a) występuje rzeczywista militarna potrzeba wysłania ich jednostki lub okrętu do strefy działań wojennych oraz
- (b) ze względu na charakter i nagłość sytuacji:
- i) niemożliwe jest wycofanie tych osób przed wysłaniem sił lub
  - ii) wycofanie tych osób osłabiłoby skuteczność operacyjną ich okrętu lub jednostki, a przez to zagrożiłoby pomyślnemu wykonaniu misji wojskowej lub stanowiłoby zagrożenie bezpieczeństwa pozostałego personelu.”

„... zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 Protokołu fakultatywnego:

Dolna granica wieku, w którym osoba może wstąpić do Sił Zbrojnych Zjednoczonego Królestwa, wynosi 16 lat. Granica ta odpowiada ustawowej dolnej granicy wieku ukończenia szkoły w Zjednoczonym Królestwie, to jest wiekowi, w którym młodzież może zakończyć swą edukację i wkroczyć na rynek pracy. Zgoda rodziców jest wymagana w każdym przypadku poboru osób w wieku poniżej 18 lat.

Zjednoczone Królestwo utrzymuje następujące zabezpieczenia w kwestii ochotniczego poboru do sił zbrojnych:

3. The Constitution also provides, in article 31, first paragraph, that “everyone has the right, under the provisions laid down in the human rights treaties, covenants and conventions ratified by the Republic, to send petitions or complaints to the international organs created for these purposes, in order to seek protection of human rights”.
4. Furthermore, article 4 of the Military Conscription and Enlistment Act provides that military age is the period during which Venezuelans have military obligations and are between 18 and 50 years of age. No Venezuelan under the age of 18 has military obligations or the duty to register for military service.

United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Declarations:

“The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland will take all feasible measures to ensure that members of its armed forces who have not attained the age of 18 years do not take a direct part in hostilities.

The United Kingdom understands that article 1 of the Optional Protocol would not exclude the deployment of members of its armed forces under the age of 18 to take a direct part in hostilities where:

- a) there is a genuine military need to deploy their unit or ship to an area in which hostilities are taking place; and
- b) by reason of the nature and urgency of the situation:
- i) it is not practicable to withdraw such persons before deployment; or
  - ii) to do so would undermine the operational effectiveness of their ship or unit, and thereby put at risk the successful completion of the military mission and/or the safety of other personnel.”

“... in accordance with Article 3, paragraph 2, of the Optional Protocol:

The minimum age at which individuals may join the UK Armed Forces is 16 years. This minimum broadly reflects the minimum statutory school leaving age in the United Kingdom, that is the age at which young persons may first be permitted to cease full-time education and enter the full-time employment market. Parental consent is required in all cases of recruitment under the age of 18 years.”

The United Kingdom maintains the following safeguards in respect of voluntary recruitment into the armed forces:

1. Siły Zbrojne Zjednoczonego Królestwa tworzą wyłącznie ochotnicy nie ma obowiązkowego poboru.
2. Integralnym i pierwotnym wymogiem rekrutacji jest oświadczenie w sprawie wieku poparte miarodajnym i obiektywnym dowodem (typowym przykładem jest autentyczne świadectwo urodzenia). W przypadku kiedy osoba zgłaszająca się do wstąpienia do Sił Zbrojnych Zjednoczonego Królestwa okaże się mieć poniżej 18 lat, bądź na podstawie własnej deklaracji, bądź w wyniku kontroli popartej dowodami, stosuje się specjalne procedury. Procedury te obejmują:
  - zaangażowanie rodziców lub prawnych opiekunów potencjalnych poborowych;
  - jasne i precyzyjne wyjaśnienie charakteru obowiązków związanych ze służbą wojskową zarówno osobie, jak i jej rodzicom/opiekunom, oraz
  - wyjaśnienie wymogów życia wojskowego ochotnikowi jest warunkiem ustalenia, czy on/ona pozostaje rzeczywistym ochotnikiem, jak również, że rodzice lub opiekunowie, podobnie poinformowani, dobrowolnie wyrazili zgodę na wstąpienie osoby do Sił Zbrojnych i odpowiednio kontrasygnowali stosowne podanie czy też inne stosowne formularze w procesie rekrutacji."

Socjalistyczna Republika Wietnamu

Oświadczenie:

„Obrona Ojczyzny to święty obowiązek i prawo wszystkich obywateli. Obywatele podlegają obowiązkowi służby wojskowej i budowania obronności ogólnonarodowej.

Zgodnie z prawem Socjalistycznej Republiki Wietnamu do służby wojskowej powoływani są jedynie mężczyźni w wieku co najmniej 18 lat. Ci, którzy nie ukończyli jeszcze 18. roku życia, nie będą brali bezpośredniego udziału w walkach zbrojnych, chyba że wystąpi nagła potrzeba obrony niepodległości, suwerenności, jedności i integralności terytorialnej państwa.

Mężczyźni, obywatele wietnamscy, w wieku do lat 17 pragnący odbyć długoterminową służbę wojskową, mogą zostać przyjęci do szkół wojskowych. Ochotniczy charakter rekrutacji do szkół wojskowych zapewniają, między innymi, następujące rozwiązania:

- Informacje o ustawie o obowiązku wojskowym i inne przepisy dotyczące rekrutacji do szkół wojskowych są szeroko rozpowszechnione w środkach masowego przekazu;
- Osoby pragnące uczyć się w szkołach wojskowych z własnej woli, składają podanie oraz uczestniczą w egzaminach; muszą one przedłożyć świadectwo urodzenia wydane przez władze lokalne, a także

1. The United Kingdom Armed Forces are manned solely by volunteers; there is no compulsory recruitment.

2. A declaration of age, backed by an authoritative, objective proof (typically the production of an authentic birth certificate) is an integral and early requirement in the recruitment process. Should an individual volunteering to enter the United Kingdom Armed Forces be found either by their own declaration or by inspection of supporting evidence of age to be under 18 years of age, special procedures are adopted. These procedures include:

- the involvement of the parent(s) or legal guardian(s) of the potential recruits;
- clear and precise explanation of the nature of duties involved in military service to the both the individual and their parent(s)/guardian(s); and
- as well as explaining the demands of military life to the individual volunteer and establishing that he/she remains a genuine volunteer, the requirement that the parent(s) or guardian(s), having been similarly informed, freely consent to the individual's entry into the Armed Forces and duly countersign the appropriate application or other appropriate recruitment process forms."

Socialist Republic of Vietnam

Declaration:

"To defend the Homeland is the sacred duty and right of all citizens. Citizens have the obligation to fulfil military service and participate in building the all-people national defense.

Under the law of the Socialist Republic of Vietnam, only male citizens at the age of 18 and over shall be recruited in the military service. Those who are under the age of 18 shall not be directly involved in military battles unless there is an urgent need for safeguarding national independence, sovereignty, unity and territorial integrity.

Male citizens up to the age of 17 who wish to make a long-term service in the army may be admitted to military schools. Voluntary recruitment to military schools shall be ensured by measures which, inter alia, include:

- The Law on Military Duty and other regulations on the recruitment to military schools are widely disseminated through mass media;
- Those who wish to study at a military school shall, on the voluntary basis, file their application, participate in and pass competitive examinations; they shall submit their birth certificates provided

dokumenty z przebiegu nauki i dyplom ukończenia szkoły średniej; osoby te przechodzą również badania lekarskie w celu sprawdzenia, czy są one fizycznie zdolne do nauki i służby wojskowej."

Republika Włoska

Oświadczenie:

"Rząd Republiki Włoskiej oświadcza zgodnie z artykułem 3:

- że prawo włoskie dotyczące ochotniczego poboru stanowi, iż dolna granica wieku w przypadku podań o wcześniejsze powołanie do obowiązkowej służby wojskowej lub powołanie do ochotniczej służby wojskowej (służba wojskowa krótkookresowa lub roczna) wynosi 17 lat;
- że obowiązujące prawo gwarantuje przestrzeganie, w przypadku poboru ochotniczego, postanowień artykułu 3 ustęp 3 Protokołu, między innymi w odniesieniu do wymogu zgody rodzica lub opiekuna rekruta."

Republika Zielonego Przylądka

Oświadczenie:

"Republika Zielonego Przylądka oświadcza, że zgodnie z artykułem 31 rozporządzenia nr 6/93 z dnia 24 maja 1993 r., opublikowanego w Dzienniku Urzędowym nr 18, seria I, dolna granica wieku specjalnego ochotniczego poboru do sił zbrojnych Zielonego Przylądka wynosi 17 lat.

Ponadto artykuł 60 rozporządzenia z mocą ustawy nr 37/96 z dnia 30 września 1986 r., opublikowanego w Dzienniku Urzędowym nr 32, seria I, regulującego postanowienia wspomnianego wyżej rozporządzenia, stanowi, że:

Specjalny pobór ... dotyczy obywateli, którzy ze swojej własnej dobrowolnie wyrażonej woli podjęli decyzję o wstąpieniu do służby wojskowej i spełniają następujące wymogi:

- (a) Muszą być w wieku co najmniej 17 lat;
- (b) Muszą posiadać zgodę rodziców lub opiekunów prawnych;
- (c) Muszą być zdolni pod względem psychicznym i fizycznym do służby wojskowej.

Artykuł 17 rozporządzenia nr 6/93 oraz artykuły 29 i 63 rozporządzenia z mocą ustawy nr 37/96 stanowią, że osoby, które mają zostać przyjęte do wojska, muszą być w pełni poinformowane na podstawie dokumentacji opracowanej przez dowództwo sił zbrojnych o obowiązkach wynikających ze służby wojskowej.

Na mocy artykułu 28 wspomnianego rozporządzenia z mocą ustawy przed poborem wszyscy ochotnicy muszą przedstawić jako wiarygodny dowód tożsamości swój dowód osobisty lub paszport.

by the local authority, their education records, secondary education diploma; they shall also undergo health check in order to ensure that they are physically qualified to study and serve the military."

Italian Republic

Declaration:

"The Government of the Italian Republic declares, in compliance with article 3:

- That Italian legislation on voluntary recruitment provides that a minimum age of 17 years shall be required with respect to requests for early recruitment for compulsory military service or voluntary recruitment (military duty on a short-term and yearly basis);
- That the legislation in force guarantees the application, at the time of voluntary recruitment, of the provisions of article 3, paragraph 3, of the Protocol, inter alia, as regards the requirement of the consent of the parent or guardian of the recruit."

Republic of Cape Verde

Declaration:

"The Republic of Cape Verde declares that the minimum age for special voluntary recruitment into the Cape Verdean armed forces is 17 years in accordance with article 31 of Legislative Decree No. 6/93 of 24 May 1993, published in official gazette No. 18, series I.

Moreover, Decree-Law No. 37/96 of 30 September 1986, published in official gazette No. 32, series I, which governs the provisions contained in the above-mentioned Legislative Decree, states the following in its article 60:

Special recruitment ... shall apply to citizens, who of their own freely expressed will, decide to enter military service subject to meeting the following requirements:

- (a) They must have attained the minimum age of 17 years;
- (b) They must have the consent of their parents or legal guardians;
- (c) They must be mentally and physically fit for military service.

Article 17 of Legislative Decree No. 6/93 and articles 29 and 63 of Decree-Law No. 37/96 provide that persons to be enrolled must be fully informed through appropriate documentation prepared by the high command of the armed forces about the duties involved in national military service.

Under article 28 of that Decree-Law, all volunteers shall provide, prior to enlistment and as reliable proof of identity, their national identity card or passport.

Chociaż artykuł 8 rozporządzenia nr 6/93 stanowi, że w czasie wojny dolna/górna granica wieku poborowych może zostać zmieniona, to fakt, że Republika Zielonego Przylądka jest związana Konwencją o prawach dziecka i że staje się stroną Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne oznacza, że w żadnym wypadku dolna granica wieku poborowego nie może zostać obniżona poniżej 17 lat. Tak więc artykuł 12 ustęp 4 Konstytucji stanowi, że normy i zasady ogólnego prawa międzynarodowego oraz przyjętych i ratyfikowanych traktatów międzynarodowych po ich wprowadzeniu do międzynarodowego i krajowego systemu prawnego są na mocy Konstytucji ważniejsze od wszystkich krajowych i samorządowych aktów prawnych i normatywnych."

Sprzeciw w odniesieniu do zastrzeżenia złożonego przez Sułtanat Omanu w momencie przystąpienia:

Republika Finlandii

"Rząd Republiki Finlandii dokładnie przeanalizował zastrzeżenia złożone przez Rząd Sułtanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne. Rząd Republiki Finlandii zauważa, że postanowienia Protokołu fakultatywnego są według Rządu Sułtanatu Omanu przedmiotem zastrzeżeń w odniesieniu do prawa islamskiego i krajowego.

Rząd Republiki Finlandii uważa, że to zastrzeżenie odnoszące się w sposób ogólny do prawa religijnego lub krajowego nie określa, w jakim zakresie państwo składające zastrzeżenie zobowiązuje się do przestrzegania postanowień Konwencji i stwarza wątpliwości co do zaangażowania państwa składającego zastrzeżenie na rzecz przestrzegania zobowiązań wynikających z Konwencji. Ponadto do takich zastrzeżeń odnosi się ogólna zasada interpretacji traktatów stanowiąca, że strona nie może się powoływać na postanowienia swojego prawa krajowego jako usprawiedliwienie dla nieprzestrzegania zobowiązań traktatowych.

Rząd Republiki Finlandii sprzeciwia się wspomnianym wyżej zastrzeżeniom złożonym przez Rząd Sułtanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego. Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Protokołu w stosunkach pomiędzy Sułtanatem Omanu i Finlandią. Protokół będzie obowiązywał w stosunkach między oboma państwami, przy czym Sułtanat Omanu nie skorzysta ze swojego zastrzeżenia."

Królestwo Hiszpanii

"Rząd Królestwa Hiszpanii przeanalizował zastrzeżenie złożone przez Sułtanat Omanu dnia 17 września 2004 r. przy przystąpieniu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne z dnia 25 maja 2004 r.

While article 8 of Legislative Decree No. 6/93 provides that in war time the minimum/maximum age for recruitment may be amended, the fact that Cape Verde is bound by the Convention on the Rights of the Child and is becoming a party to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict, means that in no case shall the minimum age for recruitment be lower than 17 years. Indeed, article 12, paragraph 4, of the Constitution provides that the norms and principles of general international law and international treaty law duly approved or ratified shall take precedence, after their entry into force in the international and domestic legal system, over all domestic municipal legislative or normative acts under the Constitution."

Republic of Finland

"The Government of Finland has carefully examined the reservations made by the Government of the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict. The Government of Finland notes that the provisions of the Optional Protocol shall, according to the Government of the Sultanate of Oman, be subject to reservations concerning Islamic and domestic law.

The Government of Finland notes that a reservation which consists of a general reference to religious or other national law without specifying its contents does not clearly define to other Parties to the Convention the extent to which the reserving State commits itself to the Convention and creates serious doubts as to the commitment of the receiving State to fulfil its obligations under the Convention. Such reservations are, furthermore, subject to the general principle of treaty interpretation according to which a party may not invoke the provisions of its domestic law as justification for a failure to perform its treaty obligations.

The Government of Finland therefore objects to the above-mentioned reservations made by the Government of the Sultanate of Oman to the Protocol. This objection does not preclude the entry into force of the Protocol between the Sultanate of Oman and Finland. The Protocol will thus become operative between the two states without the Sultanate of Oman benefiting from its reservations."

Kingdom of Spain

"The Government of the Kingdom of Spain has examined the reservations made by the Sultanate of Oman on 17 September 2004 upon its accession to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict of 25 May 2004.

Rząd Królestwa Hiszpanii zauważa, że Protokół fakultatywny jest przedmiotem zastrzeżeń Sułtanatu Omanu do Konwencji o prawach dziecka. Zastrzeżenia do Konwencji zawierają ogólne zastrzeżenie do wszystkich postanowień Konwencji, które nie są zgodne z prawem islamskim lub ustawodawstwem obowiązującym w Sułtanacie Omanu, oraz zastrzeżenie stanowiące, że postanowienia Konwencji powinny być stosowane w granicach wyznaczonych dostępnymi zasobami materialnymi.

Rząd Królestwa Hiszpanii uważa, że wspomniane zastrzeżenia mające charakter ogólny i podporządkowujące wszystkie postanowienia Protokołu fakultatywnego prawu islamskiemu lub ustawodawstwu obowiązującemu w Sułtanacie Omanu, jak i nieokreślające ani swojej istoty, ani ograniczeń wynikających z dostępności środków materialnych, powodują, że nie jest jasno określony zakres, w jakim Sułtanat Omanu zaakceptował zobowiązania, których źródłem jest Protokół fakultatywny. W związku z tym takie zastrzeżenia rodzą wątpliwości co do zaangażowania Sułtanatu Omanu na rzecz przedmiotu i celu Protokołu fakultatywnego.

Rząd Królestwa Hiszpanii postrzega zastrzeżenia złożone przez Sułtanat Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne za niezgodne z przedmiotem i celem Protokołu fakultatywnego.

Rząd Królestwa Hiszpanii przypomina, że zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym skodyfikowanym w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów zastrzeżenia niezgodne z przedmiotem i celem traktatu są niedozwolone.

Zgodnie z powyższym Rząd Królestwa Hiszpanii sprzeciwia się zastrzeżeniom złożonym przez Sułtanat Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne.

Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne z dnia 25 maja 2000 r. w stosunkach między Królestwem Hiszpanii a Sułtanatem Omanu."

Republika Federalna Niemiec

„Rząd Republiki Federalnej Niemiec dokładnie przeanalizował zastrzeżenie złożone przez Rząd Sułtanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne.

Zastrzeżenie odnosi się do wszystkich postanowień, które są niezgodne z prawem islamskim lub ustawodawstwem obowiązującym w Sułtanacie Omanu.

The Government of the Kingdom of Spain notes that the Optional Protocol is subject to the reservations made by the Sultanate of Oman to the Convention on the Rights of the Child. The reservations to the Convention include a general reservation to all those provisions of the Convention that do not accord with Islamic Law or the legislation in force in the Oman and a reservation to the effect that the provisions of the Convention should be applied within the limits imposed by the material resources available.

The Government of the Kingdom of Spain considers that the above mentioned reservations which subordinate all the provisions of the Optional Protocol to Islamic Law or the legislation in force in Oman, to which a reference of general nature is made, without either specifying its content or the limits imposed by the material resources available, do not permit to clearly determine the extent to which Oman has accepted the obligations derived from the Optional Protocol, and thereby such reservations raise doubts as to the Sultanate of Oman's commitment to the object and purpose of the Optional Protocol.

The Government of the Kingdom of Spain considers that the reservations made by the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of Children in Armed Conflict are incompatible with the object and the purpose of the Optional Protocol.

The Government of the Kingdom of Spain recalls that in accordance with customary international law as codified in the Vienna Convention on the Law of Treaties, reservations which are incompatible with the object and the purpose of a treaty are not permitted.

Consequently, the Government of the Kingdom of Spain objects to the reservations made by the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of Children in Armed Conflict.

This objection shall not preclude the entry into force of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict of 25 May 2000 between the Kingdom of Spain and the Sultanate of Oman."

Federal Republic of Germany

"The Government of the Federal Republic of Germany has carefully examined the reservation made by the Government of the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict.

The reservation refers to all the provisions of the instrument that do not accord with Islamic law or the legislation in force in the Sultanate of Oman.

Rząd Republiki Federalnej Niemiec zauważa, że wspomniane ograniczenia nie określają, w jakim zakresie Sułtanat Omanu uważa się za związany zobowiązaniami Protokołu fakultatywnego, i rodzi poważne wątpliwości co do zaangażowania Sułtanatu Omanu na rzecz przedmiotu i celu Protokołu. W związku z tym Rząd Republiki Federalnej Niemiec sprzeciwia się zastrzeżeniu złożonemu przez Sułtanat Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne. Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Protokołu fakultatywnego w stosunkach między Republiką Federalną Niemiec a Sułtanatem Omanu."

Królestwo Norwegii

"... Norwegia przeanalizowała drugie i trzecie zastrzeżenie złożone przez Rząd Sułtanatu Omanu dnia 17 września 2004 r. przy przystąpieniu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne (Nowy Jork, dnia 25 maja 2000 r.) w odniesieniu do prawa islamskiego i krajowego oraz ograniczeń wynikających z dostępności środków materialnych.

Rząd Norwegii uważa, że takie ogólne zastrzeżenia rodzą wątpliwości co do zaangażowania Sułtanatu Omanu na rzecz przedmiotu i celu Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne i pragnie przypomnieć, że zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym skodyfikowanym w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów zastrzeżenie niezgodne z przedmiotem i celem traktatu jest niedozwolone.

W związku z tym Rząd Norwegii sprzeciwia się wyżej wymienionym zastrzeżeniom złożonym przez Rząd Sułtanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne. Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Konwencji w całości w stosunkach między Norwegią a Sułtanatem Omanu, przy czym Sułtanat Omanu nie skorzysta ze swojego zastrzeżenia."

Królestwo Szwecji

"Rząd Szwecji przeanalizował zastrzeżenie Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne.

Rząd Szwecji zauważa, że Protokół fakultatywny podlega zastrzeżeniu sformułowanemu przez Rząd Sułtanatu Omanu odnośnie do Konwencji o prawach dziecka. To zastrzeżenie do Konwencji zawiera ogólne zastrzeżenie do wszystkich postanowień Konwencji, które nie są zgodne z prawem islamskim lub ustawodawstwem obowiązującym w Omanie. Zawiera ono również ogólne ograniczenie stosowania Konwencji, które stanowi, że postanowienia Konwencji powinny

The Government of the Federal Republic of Germany is of the opinion that the aforesaid restrictions make it unclear to which extent the Sultanate of Oman considers itself bound by the obligations from the Optional Protocol and that this gives rise to serious doubts as to the commitment of the Sultanate of Oman to the object and purpose thereof. The Government of the Federal Republic of Germany therefore objects to the reservation made by the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict. This objection shall not preclude the entry into force of the Optional Protocol between the Federal Republic of Germany and the Sultanate of Oman."

Kingdom of Norway

"... Norway has examined the second and third reservations made by the Government of the Sultanate of Oman on 17 September 2004 on accession to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflict (New York, 25 May 2000) which concern Islamic and domestic law and limits imposed by the material resources available.

The Government of Norway is of the view that these general reservations raise doubts as to the full commitment of the Sultanate of Oman to the object and purpose of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflict and would like to recall that according to customary international law as codified in the Vienna Convention on the Law of Treaties, a reservation incompatible with the object and purpose of the Convention shall not be permitted.

The Government of Norway therefore objects to the aforesaid reservations made by the Government of the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflict. This objection does not preclude the entry into force, in its entirety, of the Convention between Norway and the Sultanate of Oman, without the latter benefiting from these reservations."

Kingdom of Sweden

"The Government of Sweden has examined the Oman reservation to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict.

The Government of Sweden notes that the Optional Protocol is made subject to the reservation formulated by the Government of Oman concerning the Convention of Rights of the Child. The reservation to the Convention contains a general reservation to all the provisions of the Convention that do not accord with Islamic law or the legislation in force in Oman. It also contains a general limitation of the application of the Convention, which stipulates that the provisions

być stosowane w granicach wyznaczonych dostępnymi zasobami materialnymi.

Rząd Królestwa Szwecji uważa, że zastrzeżenia, które nie określają jasno zakresu derogacji Omanu do rzeczonych postanowień, rodzi poważne wątpliwości co do zaangażowania Omanu na rzecz przedmiotu i celu Protokołu fakultatywnego. Rząd Szwecji pragnie przypomnieć, że zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym skodyfikowanym w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów zastrzeżenie niezgodne z przedmiotem i celem traktatu jest niedozwolone.

We wspólnym interesie państw leży, by traktaty, których stronami zdecydowały się zostać, były respektowane odnośnie do ich przedmiotu i celu przez wszystkie strony oraz by państwa były przygotowane do podjęcia wszelkich zmian ustawodawczych niezbędnych do zapewnienia realizacji ich zobowiązań wynikających z traktatów.

W związku z tym Rząd Szwecji sprzeciwia się wyżej wymienionemu zastrzeżeniu złożonemu przez Rząd Sultanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne i uznaje to zastrzeżenie za nieważne. Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Protokołu fakultatywnego w stosunkach między Omanem a Szwecją. Protokół fakultatywny wchodzi w życie w całości pomiędzy Omanem a Szwecją, przy czym Oman nie skorzysta ze swojego zastrzeżenia."

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

"Rząd Zjednoczonego Królestwa przeanalizował drugie i trzecie zastrzeżenie złożone przez Rząd Sultanatu Omanu do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne (Nowy Jork, dnia 25 maja 2000 r.) w dniu 17 września 2004 r. odnośnie do prawa islamskiego i krajowego oraz ograniczeń wynikających z dostępności środków materialnych.

Rząd Zjednoczonego Królestwa uważa, że zastrzeżenia Omanu nie określają wyraźnie pozostałym Państwom-Stronom Konwencji, w jakim zakresie Państwo składające zastrzeżenie akceptuje zobowiązania wynikające z Konwencji. W związku z tym Rząd Zjednoczonego Królestwa sprzeciwia się wyżej wymienionym zastrzeżeniom złożonym przez Rząd Sultanatu Omanu.

Sprzeciw ten nie stoi na przeszkodzie wejściu w życie Konwencji w stosunkach między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a Omanem."

of the Convention should be applied within the limits imposed by the material resources available.

The Government of Sweden is of the view that the reservations which do not clearly specify the extent of Oman's derogation from the provisions in question raises serious doubts as to the commitment of Oman to the object and purpose of the Optional Protocol. The Government of Sweden wishes to recall that, according to customary international law as codified in the Vienna Convention on the Law of Treaties, a reservation that is incompatible with the object and purpose of a treaty shall not be permitted.

It is in the common interest of States that treaties to which they have chosen to become parties are respected as to their object and purpose, by all parties, and that States are prepared to undertake any legislative changes necessary to comply with their obligations under the treaties.

The Government of Sweden therefore objects to the aforesaid reservation made by the Government of Oman to the Optional Protocol to the Convention of the Rights of the Child in Armed Conflicts and considers the reservation null and void. This objection shall not preclude the entry into force of the Optional Protocol between Oman and Sweden. The Optional Protocol enters into force in its entirety between Oman and Sweden, without Oman benefiting from its reservation."

United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

"The Government of the United Kingdom have examined the second and third reservations made by the Government of the Sultanate of Oman to the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict (New York, 25 May 2000) on 17 September 2004 in respect of Islamic and domestic law and of limits imposed by the material resources available.

The Government of the United Kingdom consider that Oman's reservations do not clearly define for the other States Parties to the Convention the extent to which the reserving State has accepted the obligations of the Convention. The Government of the United Kingdom therefore object to the aforesaid reservations made by the Government of Oman.

This objection shall not preclude the entry into force of the Convention between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and Oman."